

RADNIČNÍ ZPRAVODAJ

město Pardubice

číslo 2 | únor 2020

- 2 O čem se mluví... o městské hromadné dopravě v Pardubicích s ředitelem Dopravního podniku Tomášem Pelikánem
- 3 Duklu sportovní čeká dopracování všech etap
- 3 Cyklostezky lemují oba břehy Chrudimky
- 3 Pardubice budou mít nábřeží Václava Havla
- 11–14 Sedmdesát let Městské hromadné dopravy v Pardubicích

Pardubice

O čem se mluví...

... o městské hromadné dopravě v Pardubicích s ředitelem Dopravního podniku Tomášem Pelikánem

Z Jesničánek přes nádraží k nemocnici vedla první trasa, na niž před sedmdesáti lety vyjely první, modré autobusy pardubického Dopravního komunálního podniku. Kulatiny této pro město významné události si letos velkolepě připomene Dopravní podnik města Pardubic, který přiblíží uplynulá desetiletí hromadné dopravy u nás a seznámí návštěvníky také s novinkami, zajímavostmi i plány pro roky budoucí. Oslavám, aktualitám či stavu vozového parku věnujeme velkou část únorového Radničního zpravodaje, jehož úvodní strana nabízí rozhovor s ředitelem Dopravního podniku města Pardubic a.s. Tomášem Pelikánem.

Jak se má Dopravní podnik města Pardubic v roce 2020, kdy slaví sedmdesátiny?

Myslím, že v posledních letech se Dopravnímu podniku daří víc než dobře, a to hlavně díky opravdu velkým investicím do obnovy vozového parku. Za poslední tři roky jsme do autobusů a trolejbusů investovali skoro 300 milionů korun. Výrazně lepší stav vozového parku, věřím, ocenili i naši cestující. Když budu konkrétní, tak jsme za ty tři roky pořídili 27 trolejbusů, což je mimochodem největší investice v his-

torii celého Dopravního podniku, k tomu dalších 14 autobusů. Kvalitní vozový park samozřejmě hraje důležitou roli pro cestující vzhledem ke komfortu, pohodlí, ale také jsme v rámci obnovy dbali na ekologickou stránku provozu vozidel po městě. V neposlední řadě jsme vozidla vybírali tak, aby jejich provoz vycházel dobře ekonomicky – důkazem toho jsou provozně úsporné trolejbusy na bateriový pohon.

Na takto rozsáhlé obnově vozového parku mají nemalý podíl evropské dotace.

Jednoznačně. Bez nich bychom si takovouto investici vůbec nemohli dovolit. Díky individuálnímu projektu v rámci IROP, tedy z ministerstva pro místní rozvoj, a díky finančním prostředkům z ITI Pardubicko-hradecké aglomerace jsme získali kolem 200 milionů korun, což je pro náš relativně malý Dopravní podnik opravdu spousta peněz. Součástí projektů ITI byla výstavba nových trolejových tratí, a to z Polabin do Ohrázenic a z Pardubiček na Zámeček, na které jsme získali 40 milionů. Letos se chystáme zmodernizovat elektronický systém odbavení pro cestující, tomu stávajícímu je už 13 let. Projekt máme také připravený k předložení do ITI a rádi bychom získali dotaci 25 milionů korun.

V čem bude modernizace spočívat?

Pro cestující by se nemělo nic změnit. Viditelnou změnou bude jen podoba nových terminálů u dveří vozidel, které samozřejmě budou umět přijímat Pardubickou kartu tak jako dosud, nově také InKartu Českých drah, Iredu kartu regionálního autobusového dopravce, ale hlavně bankovní bezkontaktní karty, takže cestující nebudou muset hledat drobné po kapsách, nebo si dobýt Pardubickou kartu – za jízdné zkrátka zaplatí jako kdekoliv v obchodě prostým přiložením bankovní karty. To vše bychom rádi kompletně zrealizovali v roce 2020.

Nastíníte plány, které Dopravní podnik chystá, respektive jaké úkoly ho čekají v letech dalších?

Už nějakou dobu věnujeme značnou pozornost přípravám na velké stavby, které Pardubice čekají a budou znamenat zásadní zásah do provozu našich vozidel a systému fungování MHD vůbec. V letech 2021 a 2022 by se měl rekonstruovat celý železniční uzel Pardubice. Mimo jiné to bude znamenat uzavření podjezdu z ulice Jana Palacha na třídu 17. listopadu, což je jediná trasa, kudy může trolejbus do města. Projektčně a stavebně tedy připravujeme s Ředitelstvím silnic a dálnic výstavbu trolejové trasy přes Paramo, nový čtyřpruh zpět do města přes nádraží. To je pro nás jediné možné řešení této dopravní situace. I kdybychom poslali do města úplně všechny z našich 72 autobusů, bez trolejbusů, jichž máme 60, se prostě neobejdeme – denně totiž máme ve špičce 100 vozidel.

Dále víme, že je nutně potřeba opravit nadjezd na Kyjevské, kudy vede hned několik linek MHD. Vymýšlíme už tedy objíždnou trasu v oblasti Pardubičky a Černá za Bory, abychom dostali cestující k nemocnici coby jednomu z nejdůležitějších míst ve městě. Jsme vázaní na řadu subjektů, které tyto problematické trasy řeší, ale věřím, že včasnou koordinací jednotlivých kroků je i tato dopravní komplikace zvládnutelná.

Z plánů a vizí se přesuňme o sedmdesát let zpátky – do roku, který byl jedním z milníků v rozvoji města, tedy na začátek fungování veřejné dopravy.

Když se podíváme do historie jiných měst napříč republikou, v Pardubicích se s hromadnou dopravou začalo docela pozdě. Mnohá i menší města začala s touto dopravou třeba o 50, 60 let dříve než my. A tak to mohlo být i v Pardubicích! Hned v prvních letech 20. století stály Sezemice o rychlé dopravní spojení s Pardubicemi, proto vznikl v kanceláři Františka Křížáka projekt na elektrickou tramvajovou dráhu. Výchozí stanice byla před pardubickým vlakovým nádražím, vedla k někdejšímu hotelu Veselka, třídu Míru na Pernštýnské náměstí, odkud by pokračovala ulicí Svaté Anežky České přes Chrudimku ulicí Husovou až do Sezemic. Z projektu ale sešlo s příchodem první světové války. Nicméně i tak je historie MHD ve městě velmi zajímavá, třeba jen tím, že během několika let od výjezdu prvního autobusu jezdily po městě hned také trolejbusy a počet linek rapidně rostl. Dopravní podnik se i v Pardubicích potýkal s krizí energetickou i ropnou a tu navyšoval počty autobusů, tu trolejbusů v ulicích města. Zajímavostí pro Pardubáky je třeba to, že třídu Míru neobsluhují autobusy už od roku 1973. A mohli bychom pokračovat.

To vše a mnohem podrobněji se mohou dozvědět návštěvníci vašeho podnikového areálu v rámci oslav už letos v květnu, kdy chystáte den otevřených dveří.

Přesně tak, oslavy chystáme na 16. května a opět připravíme komentované prohlídky. Otevřeme celý areál, přístupné budou dílny, myčka pro autobusy, po městě budou jezdit historická vozidla z našeho vozového parku atd. A chystáme i nejednu novinku jako překvapení pro návštěvníky, ale to si zatím ještě necháme pro sebe.

Radniční zpravodaj periodický tisk územního samosprávného celku Statutárního města Pardubice se sídlem úřadu Magistrát města, Pernštýnské nám. 1, 530 21 Pardubice, IČO 274046, a VLTAVA LABE MEDIA a.s., region východní Čechy, Kladská 17, 500 03 Hradec Králové, IČ 01440578. Evidenční číslo MK ČR E 11512.

Redakce: Nataša Hradní, Iveta Koubková, Alexandra Tušlová. Fotografie: Tomáš Kubelka, Iveta Koubková, archivy autorů článků. Adresa: Radniční zpravodaj, Magistrát města Pardubice, Pernštýnské náměstí 1, 530 21 Pardubice. Elektronická adresa: alexandra.tuslova@mmp.cz, tel. 466 859 407. Internet: www.pardubice.eu.

V Pardubicích 3. února 2020. Výtisk doručila Česká distribuční a.s. Redakce si vyhrazuje právo redigovat jednotlivé příspěvky, resp. vybírat z obdržených materiálů. Otiskovány nebudou anonymní příspěvky ani texty obsahující urážlivé, vulgární, rasistické nebo jinak hanlivé výrazy. Texty v Diskuzním fóru obsahují osobní názory a postoje jejich autorů. Uzávěrka RZ 3/2020: 20. února 2020.

Duklu sportovní čeká dopracování všech etap

Projekt Dukla sportovní se po lednovém jednání zastupitelstva posouvá opět o kus dále. Práce na projektování první etapy mohou díky shodě zastupitelů pokračovat, město navíc nyní může prostřednictvím vypsání výběrového řízení začít hledat projektanta na zbývající dvě etapy, tak aby bylo připraveno na čerpání dotací.

„Tento zastupitelé odsouhlasený postup městu umožní mít do konce roku 2020 kompletně zpracovanou realizační projektovou dokumentaci na rekonstrukci a výstavbu jádra Dukly sportovní.

Pracovně tuto etapu nazýváme srdcem areálu. Je totiž zpracována tak, aby na ni bylo možné následně připojovat další části projektu podle potřeb města a samozřejmě i podle toho, na kterou část bude v návaznosti na vypsání výzvy Národní sportovní agentury možné usilovat o dotace. Šťěstí bude přát připraveným a my chceme být připraveni,“ shrnuje nejbližší vývoj projektu náměstek primátora pro sport Jakub Rychtecký. První etapa, označovaná jako jádro či srdce celého budoucího sportoviště, přitom zahrnuje

rekonstrukci stávající basketbalové haly, výstavbu nových šaten, tělocvičen pro úpolové sporty, které se dají jednoduše přeměnit na atletický běžecký tunel, posilovny, recepcie, zázemí pro sportovního lékaře a fyzioterapeuty, vrhačské louky, dvorany se sportovním hřištěm, nového severo-j jižního průchodu areálem pro chodce a cyklisty nebo parkovací plochy, která se bude nacházet u stávající atletické tribuny.

„Velkou výhodou tohoto projektu spatřuji právě v možnosti její etapizace s tím, že naší ambicí je pokusit se získat dotační peníze na každou etapu projektu zvlášť. Tento projekt je ukázkovým příkladem, který by měl naplnit představy státu o Regionálním sportovním centru,“ vysvětluje primátor města Pardubic Martin Charvát s tím, že Dukla sportovní je projektem s přesahem realizace do více volebních období.

Spolu s postupem prací zastupitelé odsouhlasili, aby bylo vypsáno otevřené výběrové řízení na projektanta zbylých třech etap, což městu zajistí maximální možnou připravenost pro čerpání státních peněz.

„To je důvod, proč jsme v zastupitelstvu schválili peníze na projektové práce ve výši 10 milionů korun. V polovině roku 2021 bychom tak chtěli mít pravomocné stavební povolení pro atletickou a multifunkční halu a byli tak schopni ihned a pružně reagovat na aktuální vývoj v oblasti dotační politiky státu a jeho priorit. V tento čas budeme schopni reálně v krátké době rozhodnout o konkrétní prioritě města ve vazbě na vypsání výzvy ze strany nově vzniklé Národní sportovní agentury,“ podotýká náměstek Rychtecký.

Projekt připravil slovensko-český tým architektů a projektantů studený architekti s.r.o. ve spolupráci s týmem města. Součástí projektu je atletická hala s dvousetmetrovým oválem, multifunkční sportovní hala, která pojme více jak tři a půl tisíce diváků, gymnastická tělocvična, sály pro úpolové sporty, posilovna, vnitřní běžecký okruh, nafukovací hala by měla být přestavěna na halu pro míčové sporty a sportovci budou mít navíc k dispozici zázemí pro venkovní atletické hřiště. V areálu se také počítá s bydlením a zázemím pro hotel.

Cyklostezky lemují oba břehy Chrudimky

S koncem loňského roku skončila výstavba cyklostezky a mlatového chodníku vedoucí po pravém břehu Chrudimky, od lávky u Vinice po lávku u Ideonu. Cyklostezka na levém břehu se také dočkala obnovy, neboť zde byl vybudován nový mlatový chodník pro pěší a kočárky. Práce byly součástí projektu Náhrdelník Chrudimky a přišly zhruba na 13,6 milionů korun, na financování se bude podílet spolu s městem i Evropská unie dotací ve výši 4,8

milionu korun. „Na obou březích bylo také instalováno nové veřejné osvětlení. Vznikl tak systém cyklostezek, díky nimž se lidé budou moci rychleji dostat do zaměstnání, škol či za službami. Cyklistům se zkrátí doba cestování, ale hlavně cyklodoprava v Pardubicích je zase o trochu bezpečnější,“ řekl primátor Pardubic Martin Charvát.

Pro cyklisty jsou nyní sjízdné oba břehy Chrudimky, od jejího soutoku s Labem až po Vinici. Dosud byli cyklisté nuceni přejít

děť v Bubeníkových sadech přes nebezpečné cesty bez veřejného osvětlení, nyní mají k dispozici zpevněnou stezku, díky níž bude část cyklistické dopravy odvedena z místních komunikací a cyklistická doprava se tím také zatraktivní, neboť řeku po obou stranách lemují zeleň. Nábřeží je nyní také dobře schůdné pro pěší a rodiče s kočárky.

Projekt Náhrdelník Chrudimky sází na fenomén řek, jejichž nábřeží si uchovávala přírodní charakter, přestože prochá-

zejí centrem města. Jeho cílem je vytvořit a oživit reprezentativní městské nábřeží právě při zachování tohoto přírodního charakteru. Bude využíváno pro různé aktivity, ať již sportovní, turistické nebo kulturní. Součástí projektu není pouze budování cyklostezek a cest, které by postupně měly vést z centra Pardubic až do Hostovic a dále do volné přírody, ale také například odbahnění Matičního jezera, které letos skončí.

Pardubice budou mít nábřeží Václava Havla

Ulice za enteria arenou, veřejnosti doposud známá jako ulice Labská, brzy změní své jméno. Na svém lednovém jednání se na tom shodli zastupitelé města, kteří odsouhlasili, aby tato část nesla jméno bývalého československého a českého prezidenta Václava Havla, který se významným způsobem zapsal do historie národa.

O tom, která část města ve svém názvu brzy ponese Havlovo jméno, pomohlo rozhodnout jednak umístění v bezpro-

střední blízkosti centra, jednak skutečnost, že vzhledem k charakteru zvoleného místa bude výše nákladů spojená s přejmenováním ulice minimální. „Řada pardubických ulic či náměstí již nese jména významných osobností, které sehrály důležitou roli ať už v rámci historie národa či samotného města. Navíc je to 30 let od doby, kdy prezident Havel Pardubice osobně navštívil, pojmenovat po něm část nábřeží za zimním stadionem považuji za ideální

možnost, jak uctít jeho památku. Náklady spojené se změnou názvu ulice Labské na nábřeží Václava Havla by přitom měly být minimální. Vzhledem k tomu, že ulice Labská v tomto úseku slouží zejména jako parkovací plocha, nebude změna názvu tak náročná a nákladná, jako by tomu bylo v zastavěných městských částech. V budoucnu by navíc mělo dojít k revitalizaci této lokality, která toto místo promění v dostatečně reprezentativní část města,“

podotýká radní a předkladatel návrhu Vít Ulrych.

Ulice Labská vede od Bělobranského náměstí směrem ke zdymadlu a podél Labe až k mostu Pavla Wonky, přejmenována by měla být jen část z ní, a to v úseku od křižovatky s ulicí U Stadionu po Wonkův most. Změnu názvu schválil Zastupitelstvem města Pardubic nyní čeká zapsání na Katastrálním úřadě pro Pardubický kraj.

Gabriela Mlynka je novou tvář pořadu **Expres Pardubice** na TV V1

Pozorní diváci Východočeské televize (TV V1) už si určitě všimli. Novou hlavní tvář pořadu **Expres Pardubice** je od začátku roku 2020 půvabná reportérka Gabriela Mlynka. Ta si v minulosti prošla i televizí Nova, ale poslech-

la hlas srdce a pracovně se vrátila do města, které je pro ni domovem. O čem bude točit a jak se mohou diváci do vysílání zapojit?

Pořad **Expres Pardubice** běží ve vysílání Východočeské televize v premiéře každé úterý hned po Východočeských zprávách, které startují v 18 hodin. „Snažím se být vždycky tam, kde se něco děje, a o všem podstatném informovat pardubické diváky,“ říká Mlynka, pro kterou je mapování dění ve městě, kde žije, splněným přáním.

„Dostala jsem nabídku, na kterou nešlo říct ne. V Pardubicích trávím většinu volného času a je to můj domov,“ vyznává se tmavovlasá reportérka. Potkat ji můžete hlavně při sportu nebo procházkách. „Ráda si jdu zaběhat podél Labe na Kuřku, chodím cvičit do fitka a mám ráda procházky s pejskem, hlavně po Tyršových sadech.“

V šestadvaceti letech už vystudovaná magistra nasbírala slušnou porci zkušeností. Během vysokoškolského studia absolvovala stáž v Českém

rozhlase a poté nadvakrát působila na celostátní TV Nova. Pokaždé ale vyslyšela volání domova a vrátila se na obrazovky největší regionální televize v zemi. „Uvědomila jsem si, že v Praze nejsem doma a nedokázala jsem do té práce dávat srdce. V Pardubicích ho mám, tady jsem doma, a proto jsem se rozhodla pro návrat,“ říká Gabriela Mlynka.

Do mapování dění v Pardubicích by ráda zapojila i obyvatele města. „Budu ráda, když mi lidé na e-mail gabriela.mlynka@v1tv.cz pošlou náměty na natáčení, a ocením i zpětnou vazbu na mé reportáže, ať už pozitivní nebo negativní,“ vyzývá diváky Východočeské televize.

TV V1 vysílá aktuální zpravodajství nejen z Pardubic, ale také z Hradce Králové a z celých východních Čech. Kromě toho nabízí pestrou škálu pořadů zaměřených na dopravu, cestování, sport, vaření nebo domácí mazlíčky. Stěžejní relací jsou Východočeské zprávy, které běží v premiéře každý

pracovní den v 18 hodin a poté stejně jako ostatní pořady každou další hodinu v repríze.

Stanice TV V1 je součástí pozemního vysílání i základní nabídky běžných kabelových televizí. O čerstvé novinky z Pardubic nepřijdou ani ti, co nemají doma televizi, protože vysílání mohou sledovat prostřednictvím webu www.vzpravy.cz v prohlížeči svého počítače, stačí internetové připojení.

K bezplatnému pozemnímu vysílání se váže nadcházející přechod na nový standard DVB-T2. Zjednodušeně to znamená, že všichni, kteří mají televizi starší než přibližně dva roky, budou od 29. dubna k přijímání signálu potřebovat set-top box nebo novou televizi. Je potřeba si u prodejce ověřit, že přístroj nový standard DVB-T2 zvládá. Jinak s koncem dubna obrazovka zčerná a nepůjde naladit žádná stanice. I nový přístroj musí po přechodu projít automatickým laděním. Kromě TV V1 by se v bezplatné nabídce měly objevit i další stanice.

Kaleidoskop lednových událostí

V Pardubicích se počátkem ledna konala další otužilecká sešlost – 49. ročník akce Otužilci na Labi. Atraktivního závodu se i letos zúčastnily desítky milovníků otužování.

Policisté prvosledových hlídek v kraji mají k dispozici devět nových vozidel vybavených mj. policejním rámem, schránkou pro uložení dlouhých zbraní, zastavovacím pásem apod.

Již po dvacáté pardubická Charita organizovala na celém území své působnosti tradiční Tříkrálovou sbírku. Díky štědrosti dárců v Pardubicích putuje na projekty Charity 250 490,- korun, v regionu peníze půjdou na vybudování paliativní ambulance, podporu Domácího hospice a na rozšíření sociálně-aktivizačních služeb pro rodiny s dětmi a služeb pro pěstouny.

9. leden u Památníku Zámeček patřil letos již 12. slavnostnímu setkání věnovanému výsadku Silver A, pardubickému odboji a tragédii v Ležákách v roce 1942.

Do Pardubic zavítal velvyslanec Izraele, Jeho Excelence Daniel Meron, který s vedením města mj. pohovořil o plánech na vybudování památníku, jehož koncept schválila Židovská obec v Praze.

42. PARDUBICKÉ HUDEBNÍ JARO

12. března – 29. dubna 2020

SLAVNOSTNÍ ZAHAJOVACÍ KONCERT POCTA HOUSLÍM A HOUSLISTŮM

Václav Hudeček, Josef Špaček, Marie Hasešová, Matteo Hager – housle
Komorní filharmonie Pardubice / Tomáš Brauner – dirigent

A. Vivaldi, Z. Fibich, P. de Sarasate, M. Ravel

Čtvrtek 12. března 2020 v 19 hodin
Sukova síň Domu hudby v Pardubicích

DĚTI V TEREZÍNĚ A NESTVŮRA S KNÍRKEM

Dětský pěvecký sbor Iuventus Cantans / Sbormistr Zdeněk Kudrnka
Projekce francouzského dokumentárního filmu Les Enfants de Terezín
et le monstre à moustache
Hans Krása / Adolf Hoffmeister – Brundibár (část z dětské opery)
Beseda s paní Evou Lustigovou a režisérkou filmu Henriette Chardak

Neděle 15. března 2020 v 19 hodin
Synagoga v Heřmanově Městci

BAROKNÍ KONCERTY A KANTÁTY

Český filharmonický sbor Brno / Barocco sempre giovane
Kristína Fialová – viola / Petr Fiala – dirigent
J. S. Bach, J. Ch. Bach, G. Ph. Telemann

Pondělí 16. března 2020 v 19 hodin
Husův sbor v Pardubicích

ORIGINÁLNÍ PRAŽSKÝ SYNKOPIČKÝ ORCHESTR

Z New Orleans do New Yorku – Černobílý příběh jazzu
Hudba dvacátých let 20. století – F. Henderson, C. Williams, K. Oliver

Úterý 17. března 2020 v 19 hodin
Multifunkční centrum Hlinsko

IVAN KLÁNSKÝ A WIHANOV KVARTETO

Leoš Čepický, Jan Schulmeister – housle / Jakub Čepický – viola
Michal Kaňka – violoncello / Ivan Klášek – klavír
L. van Beethoven, B. Martinů, R. Schumann

Středa 18. března 2020 v 19 hodin
Společenský sál radnice v Pardubicích

BRATŘI EBENOVÉ

Autorská tvorba bratří Ebenů

Pátek 20. března 2020 v 19 hodin
IDEON Pardubice

LUKÁŠ VONDRÁČEK A BAROCCO SEMPRE GIOVANE

Barocco sempre giovane
Lukáš Vondráček – klavír / Jiří Houdek – trubka
O. Respighi, E. Grieg, D. Šostakovič

Neděle 22. března 2020 v 19 hodin
Sukova síň Domu hudby v Pardubicích
Pondělí 23. března 2020 v 19 hodin
Sál Filharmonie Hradec Králové
Úterý 24. března 2020 v 19 hodin
Sál Fabrika Svitavy

KLAVÍRNÍ DUO

Florian Koltun (Německo), Xin Wang (Čína) – klavír
W. A. Mozart, C. Debussy, G. Rossini, J. Brahms, F. Schubert

Pátek 27. března 2020 v 19 hodin
Společenský sál radnice v Pardubicích

PURGATIO (OČISTEC)

Středověká a renesanční inspirace Dantovou Božskou komedií
ve zpěvech, v mluveném slovu a videoartu.

Duo Kchun: Martin Prokeš – tenor / Marek Šulc – baryton
Vladimír Javorský – recitace ze záznamu
Atila Vörös, Rudolf Živec – kresba světlem a videoart

Pondělí 30. března 2020 ve 20 hodin
Kostel svatého Jana Křtitele v Pardubicích

VELIKONOČNÍ KONCERT

Martinů Voices – komorní sbor / Lukáš Vasilek – sbormistr
G. P. da Palestrina, A. Tučapský, C. Saint-Saëns, C. Debussy a další

Pátek 3. dubna 2020 v 19 hodin
MUBASO – Kostel sv. Josefa v Chrudimi

KANTÁTA

Barocco sempre giovane
Gustáv Beláček – basbaryton / Vilém Veverka – hobo
Jiří Lábus, Vilma Cibulková, Vilém Udatný – recitace
Eva Lustigová – režie

A. Lustig – epická báseň „Kantáta – tanec šílených“
J. S. Bach – Kantáta Ich habe genug BWV 82

Neděle 5. dubna 2020 v 18 hodin
Synagoga v Heřmanově Městci

MISTERIO DEL ÁNGEL TANGO ARGENTINO SHOW

Escualo Quintet / Camilo Caller – bicí
Patricie Poráková, Javier Antar, Berrak Yedek
a Michal Kurtiš – tanec
Michal Kříž – světelný design

A. Piazzolla, J. Plaza, O. Pugliese, J. C. Cobián, L. Schiffrin a další
Pondělí 6. dubna 2020 v 19 hodin
Atrium Palác Pardubice – Kongresové centrum

ORIGINÁLNÍ PRAŽSKÝ SYNKOPIČKÝ ORCHESTR

Z New Orleans do New Yorku – Černobílý příběh jazzu
Hudba dvacátých let 20. století – F. Henderson, C. Williams

Úterý 7. dubna 2020 v 19 hodin
Divadelní sál Občanské záložny Přelouč

SMETANOV TRIO

Jan Talich – housle / Jan Páleníček – violoncello
Jitka Čechová – klavír

V. Novák, B. Martinů, L. van Beethoven

Středa 8. dubna 2020 v 19 hodin
Společenský sál radnice v Pardubicích

POCTA BEETHOVENOV KONCERT K VÝROČÍ 250 LET OD NAROZENÍ LUDWIGA VAN BEETHOVENA

Jiří Barta – violoncello
Terezie Fialová – klavír

L. van Beethoven – Sonáty pro klavír a violoncello

Středa 15. dubna 2020 v 19 hodin
Společenský sál radnice v Pardubicích

DIVOTVORNÝ HRNEC

Pohádkový muzikál nejen o hledání pravého štěstí

Divadlo F. X. Šaldy Liberec

Čtvrtek 16. dubna 2020 v 19 hodin
Východočeské divadlo Pardubice

SLAVNOSTNÍ ZÁVĚREČNÝ KONCERT

PKO – Pražský komorní orchestr – koncertní mistr Leoš Čepický
Gustáv Beláček – basbaryton / Leoš Čepický – housle
Martin Daněk – hobo

L. van Beethoven, W. A. Mozart, F. Mendelssohn-Bartholdy

Pátek 17. dubna 2020 v 19 hodin
Sukova síň Domu hudby v Pardubicích

FESTIVALOVÉ OZVĚNY

SLAVNOSTNÍ MŠE

Salvátor Chrudim, VUS Pardubice a sólisté / Tomáš Židek – dirigent
Základní duchovní díla A. Dvořáka, Z. Fibicha a A. Hnilíčky

Mši oslavuje Jaroslav Maxmilián Kašparů

Neděle 19. dubna v 9 hodin
Kostel sv. Bartoloměje v Pardubicích

MARK EBEN V LABYRINTU SVĚTA

Marek Eben – recitace / Michaela Káčerková – varhany

P. Eben, J. A. Komenský: Labyrint světa a ráj srdce
Koncert k 350. výročí úmrtí Jana Ámose Komenského

Úterý 21. dubna 2020 v 19 hodin
Kostel Nanebevzetí Panny Marie v Chrudimi

SMETANOV TRIO

Jan Talich – housle / Jan Páleníček – violoncello
Jitka Čechová – klavír

V. Novák, B. Martinů, L. van Beethoven

Pátek 24. dubna 2020 v 19 hodin
Velký sál Muzea v Chrudimi

CHRÁMOVÝ KONCERT

Barocco sempre giovane / Vilém Veverka – hobo
Adam Šuk – varhany, vítěz mezinárodní varhanní soutěže v Írsku
J. S. Bach, A. Vivaldi, G. F. Händel, W. A. Mozart

Neděle 26. dubna 2020 v 17 hodin
Kostel Nejsvětější Trojice v Sezemčicích

G. VERDI: TRUBADÚR

Slavná opera Giuseppe Verdiho Il Trovatore
Divadlo F. X. Šaldy Liberec

Pondělí 27. dubna 2020 v 19 hodin
Východočeské divadlo Pardubice

KRÁSA VARHAN A ZPĚVU

Enrico Zanovello (Itálie) – varhany / Marie Novotná – soprán
J. S. Bach, G. F. Händel, A. Stradella, F. Schubert, G. Fauré

Úterý 28. dubna 2020 v 19 hodin
Kostel sv. Jakuba Staršího v Přelouči

LESK BAROKNÍ TRUBKY A SMYČCŮ

Otto Sauter (Německo), Marek Zvolánek – trubky
Vít Chudý – housle / Vilém Veverka – hobo
Jakub Kydlíček – flétna / Barocco sempre giovane
J. S. Bach, G. F. Händel, G. Ph. Telemann

Středa 29. dubna 2020 v 19 hodin
Kostel sv. Vavřince ve Vysokém Mýtě

Předprodej

Turistické informační centrum Pardubice,
na www.ticketportal.cz a v místech konání koncertů
www.pardubickehudebnijaro.cz

Loňský rok znovu přál jménům Eliška a Honzík

Za loňský rok přivedli v pardubické porodnici na svět celkem 1 556 miminek, přitom přes 600 z nich má trvalý pobyt v Pardubicích. Mezi dívčími jmény se nejčastěji vyskytovala Eliška, v případě chlapců Jan a obě jména tak obhájila prvenství z roku 2018.

Se jménem Jan opustilo nemocnici 36 chlapečků, jméno Eliška matrikářky zaznamenaly dohromady jednatřicetkrát. „Obilně se stejně jako v roce 2018 i loni těšila jména Jakub (34) a Adam (33), pěti nejvíce volených jmen pro chlapce doplňují Tomáš (30) a Matěj (28). V případě dívčích jmen byla po Elišce nejčastěji zapisována Adéla (28), Anna (26), Viktorie (24) a Tereza (23),“ informuje vedoucí oddělení matriky Zdeňka

Havlíčková s tím, že z celkového počtu 1 556 novorozenců jich 624 má trvalý pobyt právě v Pardubicích. „V loňském roce jsme mezi obyvateli krajského města přivítali 339 chlapců a 285 dívek. Těmto dětem automaticky zasláme rodný list spolu s pozváním na vítání občánků. Pokud se dítě narodí v zařízení mimo Pardubice, pak záleží na rodičích, zda se nám na oddělení matriky sami ozvou a domluví se s námi na účasti při vítání občánků. Podmínkou však zůstává trvalý pobyt v Pardubicích,“ doplňuje Zdeňka Havlíčková. Dodává, že děti od města na památku obdrží zlatý přívěsek ve tvaru podkovičky, pamětní list a maminky květinu.

V roce 2018 matrikářky v pardubické nemocnici zaznamenaly 1 579 novorozen-

ců. Mezi nejoblíbenější jména patřila Jan (48), Jakub (42), Adam (36), Vojtěch (34) a Matyáš (29), v případě dívčích jmen pak vedla pojmenování Eliška (31), Ema (27), Natálie (25), Adéla (23) a Karolína (22).

Rodiče se mohou ke slavnostnímu vítání nových občánků objednat u Jany Čapkové na telefonním čísle 466 859 661 nebo na e-mailu: jana.capkova@mmp.cz, případně se dostavit osobně na pracoviště matriky – úsek ověřování a CZECH-Point Magistrátu města Pardubic, Komenského náměstí (bývalá Reálka), a to v pondělí a ve středu od 8 do 17 hodin nebo v úterý a čtvrtek od 8 do 15:30 hodin, kde si lze dohodnout i konkrétní datum a hodinu.

Statistici opět mapují životní úroveň

Český statistický úřad bude od 1. února do 24. května v Pardubicích opět provádět každoroční šetření s názvem Životní podmínky 2020. Tazatelé budou ve vybraných domácnostech shromažďovat data o sociální situaci obyvatel. Zjišťování se stejným obsahem se koná v dalších 31 evropských

zemích. Jeho smyslem je získávat dlouhodobě srovnatelné údaje o sociální a ekonomické situaci obyvatel evropských zemí a data pro výpočet ukazatelů peněžní a materiální chudoby. Šetření, které se provádí každoročně od roku 2005, se uskuteční na území celé ČR a bude do něj zapojeno

celkem 11 403 náhodně vybraných domácností. Tazatelé musí při návštěvě domácností předložit svůj průkaz tazatele a průkaz zaměstnance Českého statistického úřadu nebo průkaz totožnosti. Tazaným je zaručena anonymita a data získaná během průzkumu jsou důsledně chráněna.

Domy na Příhrádku jsou stavebně hotové

Malé trojúhelníkovité náměstí s historickou kašnou, které tvoří spojkou mezi Pernštýnskou ulicí a pardubickým zámekem, tedy takzvaný Příhrádek, už zase svítí novotou. Pardubický kraj zde dokončil stavební obnovu tří zchátralých domů pro Krajskou knihovnu v Pardubicích. V současné době tady stavbaři dodělávají poslední drobnosti, domy musí vyschnout a zanedlouho začne jejich vnitřní vybavování. Dva hlavní problémy, které museli stavbaři při rekonstrukci Příhrádku řešit, byly ohrožená statika a velká vzliňající vlhkost.

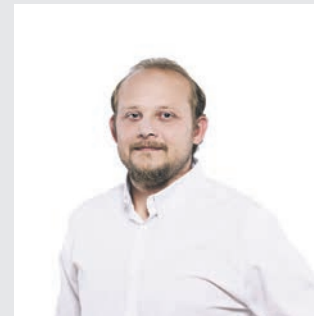
„Domy z 16. století jsou tu postaveny na dřevěných pilotách, které v zemi samozřejmě zůstaly, jen jsou zpevněné takzvanými mikropilotami. Injektáž zpevnila i zdi a klenby. Vlhkost pak pomohly odstranit nové výsypy v základech, venkovní izolace a také systém elektroosmózy, který prochází celým přízemím domů. Nechybí také různé odvětrávací desky a částečně i sanační omítky. Celkové vysychání stavby se ale odhaduje až na dva roky,“ řekl 1. náměstek hejtmána Roman

Línek. Celou stavbu bedlivě sledovali památkáři. Všechny historické prvky, které bylo možné rekonstruovat či repasovat, v domech zůstaly, u zbytku se vyráběly co nejpřesnější kopie. „Zůstala tu většina historických střešních trámů, ale bobrovky na střeše jsou samozřejmě nové. Na střeše domu čp. 8 směrem na západ jsou obnovená takzvaná volská oka, tedy historická střešní okna. Přibližně 40 procent oken a dveří bylo repasováno, ostatní jsou pak přesné kopie. Kováři vyrobili podle původního kování i stejné systémy tyčového zavírání oken. Některé exponované dřevěné prvky jsou vytvořeny zcela nově – například terasa směrem k zámku, na kterou byl použit trvanlivý teak, nebo replika dřevěné verandy na téže straně, která je z borovicového dřeva. Podle zatím průběžných zpráv archeologů a restaurátorů se zde našla řada pozůstatků domácího vybavení, černá kuchyně a také dvě skrytá schodiště. Archeologové považují obecně za nejprůnosnější nálezy vrstev pocházejících až ze 14. století,

kteří dokládají využívání tohoto místa i v dobách dávno před příchodem Pernštýnů. Hodnotné jsou i nálezy zlomků kamnových kachlů s husitskou tematikou. Nejzajímavější nálezy z mladšího období tvoří kolekce čtyř dobře zachovalých bot ze 17. a 18. století nalezených v různých místech půdních prostor. Kuriózním nálezem je malá sbírka perokreseb, zřejmě karikatur, doplněných krátkým milostným veršem ze 17. století.

„Za vstupní branou do Příhrádku bude umístěn grafický ateliér, jehož součástí bude i tiskařský lis z Vokolkovy tiskárny. V tomto domě bude i veřejně přístupná čítárna s krásnou terasou,“ představuje budoucí vizi ředitelka Krajské knihovny v Pardubicích Radomíra Kodetová. „V prostředním domě bude hudební oddělení s doprovodnými aktivitami, ale také herní deskových her a badatelská zaměřená na kosmonautiku a astronomii. Věž bude patřit literárním tradicím, rodu Vokolkových a bude zde umístěn také malý edukační sál,“ dodává ředitelka.

Pardubice mají nového náměstka

Zastupitelstvo města schválilo do pozice náměstka primátora Jana Nadrchala (ANO). Nahradí ve vedení města bývalou náměstkyni za ANO Helenu Dvořáčkovou, která na svou funkci rezignovala k poslednímu prosinci 2019. S jeho nástupem se změní rozdělení kompetencí ve vedení města. Primátor Pardubic Martin Charvát bude zodpovědný za investiční výstavbu a správu majetku města, Jan Nadrchal převezme do své gesce dotační politiku, projektový management, strategický plán a rozvoj města, veřejné zakázky a životní prostředí.

Letos třiatřicetiletý Jan Nadrchal vystudoval Filozofickou fakultu Univerzity Hradce Králové, před nástupem na radnici pracoval jako IT analytik a programátor ve společnosti GEOVAP. Je ženatý, má dvě děti a komunální politice se věnuje od roku 2014. V současné době je členem dozorců rady v Rozvojovém fondu Pardubice a PAP Pardubice. Je také členem zastupitelstva a rady na pátém městském obvodu.

Radnice neměla konkurenci

Krajská sekce Sdružení historických sídel Čech, Moravy a Slezska rozhodovala v tajném hlasování o vítězi krajského kola Památka roku 2019. V kategorii velkých památek neměla konkurenci rekonstrukce radnice města Pardubice. V kategorii menších památek zvítězila Kaplička k Zadnímu Arnoštovu – Jevíčko.

divadelní představení

festivally, slavnosti

film, promítání

koncerty

tanec, plesy

výstavy, přednášky

akce pro děti

sport, aktivní vyžití

ostatní

do 26.4. Světy v kameni, Zámek Pardubice – Východočeské muzeum, výstava

do 8.3. Galerijní zisky: Třicet let sbírkotvorné činnosti VČG 1989–2019, Východočeská galerie v Pardubicích – zámek, výstava

do 23.2. Ohlédnutí za budováním sbírky moderního umění, Východočeská galerie v Pardubicích – zámek, výstava

do 23.2. Šaškův svět, Východočeská galerie v Pardubicích – Dům U Jonáše, výstava

do 1.3. Time's Up: SeatoxDetox – výstava, Galerie města Pardubic, výstava rakouské umělecké skupiny

do 17.2. Jan Holcup – Posedy, Benefiční Galerie Fons, výstava

do 31.3. Czech Nature Photo 2019, Výstavní prostor Mážhaus, výstava

do 25.3. Výstava příběhů z Indie, Sokolovna, výstava

do 3.3. Olga Stráníková – bromolejotisky, Krajská knihovna v Pardubicích – schodiště, výstava

do 3.3. Zdena Kudrnová – ilustrace, Krajská knihovna v Pardubicích – vestibul, výstava

8.2. 11:00 Tajný kryt, Zámek Pardubice – muzeum, dětská prohlídka krytu civilní obrany

8.2. 15:00 Kryt civilní obrany, Zámek Pardubice – muzeum, prohlídka

8.2. 16:30 Hrajeme spolu za Pardubice (BK JIP Pardubice – USK Praha), enteria arena – Velká hala, odpoledne s hudbou a basketbalem

8.2. 18:00 Spříznění volbou, Východočeské divadlo, divadlo

8.2. 19:00 Masopustní tancovačka, Dům dětí a mládeže Beta – odloučené pracoviště Dubina

8.2. 19:00 Mrakoplaš light orchestra a J. Špišlar a M. Charvát, Dolí Klub, koncert

8.2. 19:00 Nazareth (GB), Výstavní, kongresové a kulturní centrum Ideon, koncert

9.2. 15:00 O pejskovi a kočičce, Kulturní dům Hronovická, divadlo

10.2. 16:00 Etnické nástroje, Krajská knihovna v Pardubicích – univerzální sál, přednáška

10.2. 18:30 Ivan, CineStar, promítání

11.2. 10:00 Tajný kryt, Zámek Pardubice – muzeum – začátek na pokladně, dětská prohlídka krytu civilní obrany

11.2. 18:00 Cestovatelský večer KČT Slovan Pardubice – Filipíny, Reálka Pardubice – Sál Jana Kašpara, přednáška

11.2. 19:00 Společenstvo vlastníků, Východočeské divadlo, divadlo

12.2. 10:00 Stará řemesla, Zámek Pardubice – muzeum – přednáškový sál, workshop pro děti

12.2. 15:30 Výtvarný kroužek Jonáš dětem, Tvůrčí ateliér Východočeské galerie

12.2. 17:00 Edinburgh, Archa – Sbor Církve bratrské, videosnímek

12.2. 18:00 Až ustane déšť, Východočeské divadlo, divadlo

12.2. 19:00–21:00 Pozorování večerní oblohy, Hvězdárna barona Artura Krause

13.2. 14:00 Superhrdinové aneb legendy a pověsti v Pardubicích, Zámek Pardubice – muzeum

13.2. 17:00 Komentovaná prohlídka výstavy Šaškův svět, Východočeská galerie v Pardubicích – Dům U Jonáše, workshop pro děti

13.2. 17:00 Setkání s osobností: Jiří Padevět, Krajská knihovna v Pardubicích, beseda

13.2. 18:00 Vladimír Lemberk: Altaj – nejkrásnější hory Sibiře, Zámek Pardubice – muzeum, přednáška

13.2. 19:00 Až ustane déšť, Východočeské divadlo, divadlo

13.2. 19:00 Kauza Médeia, Divadlo Exil, divadlo

13.2. 19:00–21:00 Pozorování večerní oblohy, Hvězdárna barona Artura Krause

14.2. 18:00 Poezie pod klenbou, Krajská knihovna v Pardubicích – sklepení knihovny, autorské čtení a hudba

14.2. 19:00–21:00 Pozorování večerní oblohy, Hvězdárna barona Artura Krause

14.2. 19:00 Společenstvo vlastníků, Východočeské divadlo, divadlo

15.2. 13:00 Kouzelnické vystoupení – kouzelník Standa a kouzelnice Zdeňka, Muzeum kouzel – Pardubický klub kouzel a magie

15.2. 13:00 Moderní architektura v Pardubicích v první polovině 20. století, Zámek Pardubice – muzeum, přednáška

15.2. 14:00 Po stopách Pernštejnů v Pardubicích, Zámek Pardubice – muzeum, přednáška

15.2. 19:00 Velká bankovní loupež, Východočeské divadlo, divadlo

16.2. 10:00–16:00 Africké trhy, Automatické mlýny

16.2. 10:00 a 15:00 Já, Baryk, Divadlo Exil, divadlo

16.2. 13:00–18:00 Festival pro rodinu: Partnerství a manželství jako životní dialog, Staročernská 1799 (602 174 385), workshop

16.2. 19:00 Božská Sarah, Východočeské divadlo, divadlo

17.2. 10:00 Orten, Východočeské divadlo – Poedium v klubu, divadlo

17.2. 10:00 SenSen: Ing. Radek Kalenský: Komenský o výchově, Krajská knihovna v Pardubicích – univerzální sál, přednáška

17.2. 18:30 Takové krásné šaty, CineStar, film

18.2. 9:00 Program pro rodiče s dětmi Bookstart – S knížkou do života, Krajská knihovna v Pardubicích – klubovna dětského oddělení

18.2. 9:30 Dílny pro seniory – ubrousková technika, Dům dětí a mládeže Beta

18.2. 10:15 Zpívanky, Krajská knihovna v Pardubicích – dětské oddělení

18.2. 17:30 Velehory a památná místa jižního Švýcarska – Leukerbad: cyklus Cestovatelské úterky, Dům techniky, promítání

18.2. 18:00 Cestovatelský večer KČT Slovan Pardubice – Irsko II, Reálka Pardubice – Sál Jana Kašpara, přednáška

18.2. 18:00 Festival pro rodinu: Komorní akustický sólový projekt Romana Hampachera, Staročernská 1799 (608 245 836), koncert

18.2. 18:00 Martin Loew – Japonsko, Kulturní dům Hronovická, přednáška

18.2. 19:00 Love show, Divadlo Exil, divadlo

18.2. 19:00 Společenstvo vlastníků, Východočeské divadlo, divadlo

18.2. 20:00 Andrea Miltnerová a Jan Komárek: Kouzelník Hirošima, Divadlo 29, divadlo

19.2. 10:00 Rodinná středa: Co číhá pod hladinou?, Galerie města Pardubic, Otevřené dílny pro děti a rodiče

19.2. 15:30 Výtvarný kroužek Jonáš dětem, Tvůrčí ateliér Východočeské galerie

19.2. 16:00 AVČ: Nobelova cena za literaturu, Krajská knihovna v Pardubicích, přednáška

19.2. 16:30 Všechno, co jste chtěli vědět o maturitách, a báli jste se zpatat VIII, Evropský spolkový dům – Historická klubovna

19.2. 17:00 Festival pro rodinu: Babička a dědeček jsou důležití!, Staročernská 1799 (608 245 836), přednáška

19.2. 17:00 Irsko, Archa – Sbor Církve bratrské, cestopisná přednáška Jiřího Černíka

19.2. 18:00 Festival pro rodinu: Mají ženy chodit do práce?, Staročernská 1799 (608 245 836), přednáška

19.2. 18:00 Tibetská kniha mrtvých, Dům techniky, přednáška

19.2. 19:00 Až ustane déšť, Východočeské divadlo, divadlo

19.2. 19:00 Halina Pawłowska – Manuál zralé ženy, Kulturní dům Hronovická, divadlo

19.2. 19:00 Koncert Tria Coucou, Hudební sál radnice, koncert

19.2. 19:00 Na správné adrese, Divadlo Exil, divadlo

19.2. 19:00–21:00 Pozorování večerní oblohy, Hvězdárna barona Artura Krause

20.2. 16:00 Dračí doupě, Krajská knihovna v Pardubicích – sklep knihovny

20.2. 18:00 Hvězdy TV Šlágru v Pardubicích 2, ABC Klub, koncert

20.2. 18:00 Ladislav Kalous: Thajsko, Malajsie, Indonésie, Zámek Pardubice – muzeum, přednáška

20.2. 18:00 Zpívání manter a bhadžanů, Ekocentrum Paleta

20.2. 19:00 15 let Simulantenbande, Východočeské divadlo Pardubice – Malá scéna ve dvoře, koncert

20.2. 19:00 Ani za milión!, Integrované centrum Kosatec, divadlo

20.2. 19:00 Hudební hospoda, Doli Klub, koncert

20.2. 19:00 Koncert Barocco sempre giovane, Jan Ostrý – flétna, Hudební sál Radnice, koncert

20.2. 19:00–21:00 Pozorování večerní oblohy, Hvězdárna barona Artura Krause

20.2. 19:00 Společenstvo vlastníků, Východočeské divadlo, divadlo

21.2. 10:00 Audience u královny, Východočeské divadlo, divadlo

21.2. 10:00 Seniorský pátek: Z výšky!, Galerie města Pardubic, dílna pro tvůrčí babičky a dědečky

21.2. 17:00 Dračí bojovník, Ekocentrum Paleta, akce pro děti

21.2. 17:00 Workshop – malované hedvábí, Dům dětí a mládeže Beta – odloučené pracoviště Dubina

21.2. 19:00–21:00 Pozorování večerní oblohy, Hvězdárna barona Artura Krause

21.2. 19:00 Jak uklidit oběžnou dráhu, Hvězdárna barona Artura Krause, přednáška

21.2. 19:00 Z postele do postele, Východočeské divadlo, divadlo

21.2. 20:00 Lenka Dusilová, Divadlo 29, koncert

21.2. 20:00 Noční stanice a Crossroad, Doli Klub, koncert

22.2. Mezinárodní den průvodců – bezplatné prohlídky města, náměstí Republiky – Pernštýnské náměstí – Zámecká – Zelenobranská

22.2. 10:00–16:00 Ondřej Buddeus: Text, událost a rovnováha, Galerie města Pardubic, dílna tvůrčího psaní

22.2. 10:00 Víc hlav víc ví aneb doktor Drak Dráp, Dům dětí a mládeže Beta – odloučené pracoviště Dubina – Velký sál, divadlo

22.2. 10:15 Čarování s pohádkou, Krajská knihovna v Pardubicích, program pro předškoláky

22.2. 13:00 Kouzelnické vystoupení – kouzelník Standa a kouzelnice Zdeňka, Muzeum kouzel – Pardubický klub kouzel a magie

22.2. 14:00–18:30 Festival pro rodinu: Partnerství a nenásilná komunikace, Staročernská 1799 (602 174 385), workshop

22.2. 14:30–17:00 Dětský karneval, Dům techniky – velký sál

22.2. 19:00 7. charitní ples, Skautské centrum Vinice, tanec

22.2. 19:00 Audience u královny, Východočeské divadlo, divadlo

22.2. 19:00 Hra na vlka, Divadlo Exil, divadlo

22.2. 19:00 Ondřej Buddeus: Autorské čtení, Divadlo 29

22.2. 20:00 116. Šibřinky, Sportovní areál Na Olšinkách, tradiční ples v s tématem „Uniformy sluší“

23.2. 14:00 Dětské šibřinky, Sokolovna, ples pro děti

23.2. 15:00 Tvůrčí neděle: H2O, Galerie města Pardubic, dílna pro děti od 4 do 15 let

23.2. 19:00 Audience u královny, Východočeské divadlo, divadlo

24.2. 17:30 Fidelio Beethovenův zpěv o svobodě – cyklus Hudební pondělníky, Dům techniky, přednáška o hudbě

24.2. 18:30 Bojovnice slunce, CineStar, film

24.2. 19:00 Václav Neckář – Příběhy, písně a balady, Východočeské divadlo, koncert

24.2. 19:00 Zadlužená princezna, Divadlo Exil, divadlo

25.2. 9:00 Program pro rodiče s dětmi Bookstart – S knížkou do života, Krajská knihovna v Pardubicích – klubovna dětského oddělení

25.2. 9:00 Workshop pro seniory: Ruční papír, Tvůrčí ateliér Východočeské galerie

25.2. 10:15 Zpívanky, Krajská knihovna v Pardubicích – dětské oddělení

25.2. 13:30–15:00 Masopust v Polabinách, Bělehradská – Chemiků – Ohrazenická – Proloužená

25.2. 18:00 Cestovatelský večer KČT Slovan Pardubice – Egypt, Reálka Pardubice – Sál Jana Kašpara, přednáška

25.2. 18:00 Večer české animace, Divadlo 29, promítání

25.2. 19:00 Cavewoman, Kulturní dům Hronovická, divadlo

25.2. 19:00–21:00 Pozorování večerní oblohy, Hvězdárna barona Artura Krause

25.2. 19:00 Pusťte Donnu k maturitě!, Východočeské divadlo, divadlo

26.2. 14:00 Studánky – cyklus literárních přednášek, Seniorcentrum

V roce 2020 si Dopravní podnik města Pardubic a.s. připomíná 70 let od svého založení

Dne 1. dubna 1950 byl založen Dopravní komunální podnik města Pardubic a o měsíc později vyjely tehdy modré autobusy na svou první pravidelnou linku Jesničanky – nádraží – nemocnice. Po téměř půlstoletí tak byly završeny snahy o zavedení pravidelné městské hromadné dopravy v Pardubicích.

V následujícím roce vznikla další autobusová linka Svítkov – Slovany a 20. ledna 1952 vyjely první trolejbusy od tehdejšího nádraží přes Semtín do Bohdanče. V létě 1953 převzaly trolejbusy provoz na první autobusové lince a bohďanečská linka 3 byla prodloužena až k dukelské vozovně. Autobusy obsluhují nově i Židov. V dalším roce vyjely trolejbusy až na Slovany. Rok 1954 přinesl také změnu právní formy podniku.

Z názvu zmizelo slovo „komunální“ a z jeho nejvyššího představitele, národního správce, se stal ředitel.

Na přelomu 50. a 60. let prošlo město určitou přestavbou uliční sítě, bylo zprovozněno nové moderní nádraží a vystavěn široký most přes Labe. Dašická ulice se ve dvou etapách podrobila rekonstrukci a začala stavba nadjezdu u nemocnice. Díky tomu došlo k prvním významným změnám linkového vedení. Od roku

1962 byl zahájen přechod na samoobslužný provoz bez průvodčích.

60. léta probíhala ve znamení rozvoje autobusové dopravy. Autobusové linky pronikly na Hůrka i do Spojila, na nový nadjezd u rafinérie a také na Višňovku a Skřivánek novým podjezdem u sv. Anny. Byla zahájena obsluha Rosic a do Ohrazenic nejprve vyjely autobusy a pak dočasně i trolejbusy. V roce 1966 vznikla trolejbusová trať Sakařovou ulicí

a na jižní okraj sídliště Dukla. Také se ve vozech začaly objevovat první radiostanice. Autobusy si doslova vybojovaly vjezd také do sídliště Polabiny a později do svého působení zahrnuly i Černou za Bory. V roce 1970, poprvé od zahájení trolejbusové dopravy, ujely autobusy za rok více kilometrů nežli elektrická trakce.

V roce 1973 opustily všechny autobusové linky třídu Míru, kde zůstal jen trolejbusový provoz. O dva roky

V roce 1924 u příležitosti sokolských slavností projížděl ulicemi města automobil s nástavbou v podobě tramvajového vozu. Pardubice tak demonstrovaly svou touhu po zavedení městské dopravy. Foto Josef Deyl

V ulici Pod Břížkami se v roce 1950 vyfotografovali první zaměstnanci Dopravního komunálního podniku. Zcela vpravo, s „kastrůlkem“ na hlavě, stojí Josef Dvořák, vedoucí provozu a předseda závodní rady.

Slavnostně vyzdobenou Stalinovou třídou projíždí autobus Škoda 706 R0 s evidenčním číslem 12. Tento vůz jezdil na našich linkách v letech 1957 až 1968. Pak byl prodán rybářům do Městce Králové.

Trolejbus 110 typu Škoda 7Tr byl zakoupen jako ojetý z Ostravy. V roce 1960 projíždí křižovatkou u zimního stadionu směrem na nový most. V pozadí je rozestavěná budova Plynostavu.

1963 – První dva trolejbusy typu 9Tr měly atypické barevné provedení. Na snímku vůz 138 před divadlem v době před přestavbou komunikací. V pozadí je autobus Škoda 706 RTO.

Tabule na vozidlech v roce 1962 upozorňují na zavedení samoobslužného provozu. Ve vlečném voze (za trolejbusem linky 3) však musela zůstat průvodčí. Zodpovídala totiž také za zavírání a otevírání dveří.

Jiný, původně ostravský, trolejbus na lince číslo 1 na dnešním náměstí Republiky před rokem 1962. Vůz 116 jezdil v ulicích obou měst 18 let a vystačil si s jedinou generální opravou.

V interiéru našeho prvního autobusu ŠM11 evidenční číslo 8 z roku 1965 jsou mj. vidět atypické rozmístění sedačky, rohatková ruční brzda a nedělené přední sklo.

Nové trolejbusy 8Tr v zastávce u divadla. V letech 1959 až 1966 zde byla konečná linky číslo 5. Vozovky a chodníky byly přebudovány, ale palác Hybských a Grand v pozadí zde stojí dodnes.

V roce 1975 ještě řídil dopravu na křižovatce u Domu služeb příslušník SNB. Budova hotelu Veselka již neexistovala, zato v pozadí již stál obchodní dům Prior.

V srpnu 1972 byla odstřelena ikonická budova hotelu Veselka. Kvůli explozi byla na čas zcela zastavena doprava v okolních ulicích, dnes věc nepředstavitelná.

Zastávka na tř. Míru, které Pardubáci říkali „U záchodků“, byla přístupným uzlem. Na obrázku přibližně z roku 1970 je vidět nejen dobové oblečení, ale i rozestavěné Corso.

Vozy, kde se nastupovalo předními dveřmi okolo řidiče, byly označeny písmenem „S“ jako „samoobsluha“, neboli vůz bez průvodčího. Písmeno „S“ na označniku zastávky bylo zase zkratkou slova „stanice“. Trolejbus 9Tr byl vyfotografován v 60. letech a autobus ŠM11 v roce 1975. Takto přibližně vypadal prostor před nádražím ještě nedávno.

Původní čerpační stanice pohonných hmot za vjezdem do vozovny sloužila ještě v 70. letech. Pak se z ní stal přístešek na kola a nakonec zmizela úplně.

Křižovatka Teplého ulice s dnešní Lexovou vypadala v 70. letech takto. Na lince 10 od nádraží ke krematoriu jezdil po celý den pouze jeden autobus.

V roce 1975, u příležitosti dokončení dostavby hal ve vozovně, bylo mnoho pracovníků podniku vyznamenáno. Fanouška dopravy však zaujme spíše souprava autobusu Š 706 RTO s vlekem v pozadí.

V létě 1982, 10 let po hotelu Veselka, byl odstřelen i silniční most v podjezdu na dnešní tř. 17. listopadu. Před samotnou akcí bylo třeba dočasně odstranit trolejové vedení.

V roce 1982, kdy byl pro veškerý provoz uzavřen podjezd, zajišťovaly všechny trolejbusové linky k nádraží, kde vozy také nocovaly. V jednom z nich byl zřízen i provizorní dispečink.

Nehody se vozidly MHD nevyhýbaly ani dříve. Autobus ŠM11 roku 1968 ukončil takto po sedmi letech svůj život. Tato vozidla měla odpisovou sazbu pouhých 6 let!

V rámci soutěže „Jezdím bez nehod“ byly pravidelně vyhodnocováni a odměňováni řidiči za každých 250 tis. ujetých kilometrů. Absolvovat po ulicích města bez nehod jeden nebo dva miliony km není žádný med.

Doby, kdy měl ředitel podniku k dispozici služební vůz i s řidičem, jsou nenávratně pryč. V 70. letech mu sloužila tato Volha. Později to byla Škoda 120, jiná Volha či Tatra 613. Dnes si musí svůj služební vůz řídit sám.

V 80. letech byl vozový park autobusů poněkud jednotvárný. Co by za to někteří sběratelé dali, kdyby se některá z těchto „ešemek“ dochovala do dnešních časů. Nenávratně zmizely jak tyto autobusy, tak i topoly za nimi.

Vozovna Dukla byla v době dostavby v první polovině 70. letech jedním velkým staveništem přeplněným vozidly různých typů. Na kurzy bylo tehdy vypravováno ještě mnoho autobusů Š 706 RTO, a to i s vlečnými vozy.

později došlo na rozšíření vozovny o nové haly. Září 1977 bylo ve znamení přechodu na tzv. mechanické odbavování cestujících. Zároveň zmizeli poslední průvodčí z vlečných vozů, stejně jako zmizely samy vlečné vozy. V 70. letech začaly autobusy zajišťovat mimo jiné i k Drozdicím, do Mnětic a do Starých Čivc. V dalším desetiletí vznikly dvě nové trolejbusové tratě přes sídliště Polabiny. Hlavním důvodem tehdy nebyla snaha trolejbusovou dopravu rozšířit, ale zachovat ji v době dlouhodobých uzavírek Hradecké ulice včetně mostu přes Labe.

V roce 1989 se opět změnila právní forma DP, který se stal tzv. státním podnikem. Tento stav netrval dlouho – rok 1996 přinesl transformaci na akciovou společnost ve vlastnictví města.

Od roku 1990 až po dnešní dobu dochází k rozvoji obou trakcí městské dopravy. Autobusové linky začaly postupně zajišťovat do dalších okolních obcí a trolejbusy získaly nové tratě na Sluneční, po Sukově třídě, do Dubiny, po ulici Kpt. Nálepky, k Zámečku a znovu do Ohrazenic.

Hlavní událostí roku 2006 bylo zavedení nového elektronického odbavovacího systému. Od té doby bylo vystaveno a prodáno více bez-

kontaktních čipových Pardubických karet, nežli je počet obyvatel města. V prvním desetiletí nového milénia byly zavedeny a stále jsou rozšiřovány garantované nízkopodlažní spoje. První sezónou, kdy byla do režie Dopravního podniku svěřena plavba lodi Arnošt po Labi, byl rok 2012.

Před více než deseti lety se v ulicích objevily první autobusy s pohonem na stlačený zemní plyn (CNG) a docela nedávno, na podzim 2018, vyjely na nově koncipované linky trolejbusy s bateriemi, které mohou omezeně zajišťovat i do úseků bez trolejového vedení.

Z dalších významných dopravních staveb, které se zásadně dotkly městské hromadné dopravy, uvedme alespoň zřízení pěší zóny v centru a vybudování nového terminálu před hlavním nádražím. To vše bylo realizováno v posledním desetiletí.

Do jubilejního roku vstupuje pardubická městská doprava s těmito parametry (stav k 31. 12. 2019):

Vozidla v majetku společnosti: 10 autobusů typu B951, 23 typu Citybus a Citelis (nafta), 22 typu Citelis (CNG), 5 typu Crossway, 16 typu Urbanway, 1 typu C934 (autoškola), 3 zájezdové (2 typu Evadys, 1 typu Magelys) a jeden historický (Škoda 706 RTO včetně vlečného

Dne 22. 6. 2018 proběhla na dvoře dukelské vozovny malá oslava, při které byla zástupcům médií představena flotila osmnácti nových trolejbusů Škoda 30Tr SOR. Foto Jan Jirásek

Takto vypadala před rokem 1984 konečná trojky v Lázních Bohdaneč. Poslední dodané trolejbusy Š 9Tr byly vybaveny tyristorovou regulací.

Luxurní zájezdový autobus ŠD 11 s karavanem hotelem zastavil v roce 1987 v Karl-Marx-Stadtu a výletníci se vydali do východoněmeckých obchodů nakupovat boty a různé nedostatečné zboží.

vozu Jelcz), 5 trolejbusů 14Tr (z toho 2 pracovní), 4 typu 21Tr, 6 typu 24Tr, 10 typu 26Tr, 10 typu 28Tr, 22 typu 30Tr (z toho 4 s bateriemi), 5 typu 32Tr a tři historické (8Tr, 9TrHT a 14Tr).

Počet pravidelných linek MHD v provozu: 19 denních autobusových (6, 8/88, 9, 10, 12 společně s trolejbusy, 14, 15, 16, 17, 18, 22, 23, 24, 25, 26, 28, 29, 80 a 90), 2 noční autobusové (98 a 99) a 10 trolejbusových (1, 2, 3/33, 4, 5, 7, 11, 12 společně s autobusy, 13 a 27). Za celý rok 2019 ujely autobusy na městských linkách celkem 3,2 mil. km (z toho 1,2 mil. km na CNG) a trolejbusy 2,6 mil. km. Celková délka trolejbusových tratí činí 33 km.

V nejbližších letech čeká městskou dopravu zdokonalení odbavovacího systému, autobusy pravdě-

podobně proniknou do dalších obcí a vznikne trolejbusová trať z Dukly k nádraží a také k Univerzitě. Možné prodloužení linky v Lázních Bohdanči je také stále ve hře. Co naopak může městskou dopravu zasáhnout v blízké budoucnosti negativně, je plánovaná rekonstrukce nadjezdu u nemocnice a dočasné uzavření podjezdu na třídě 17. listopadu. Taktéž se chystají opravy některých dalších mostů a mostků. Město, které zažívá silné dopravní zácpy již dnes, se tak možná stane ještě hůře průjezdným a nic tomu nepomohou nové a moderní autobusy a trolejbusy.

*Text Ing. Ladislav Podivín.
Snímky neoznačené jmény autorů
pořídil Ing. Ladislav Podivín,
nebo jsou z archivu DPmP a. s.*

Kloubové trolejbusy Škoda 15Tr v Pardubicích nikdy pravidelně nejezdily. Pořídil si je však DP v Hradci Králové. V létě 1989 jsme si jeden od nich zapůjčili, abychom ověřili, zda dokáže projet všechny naše tratě. Výsledek byl dobrý, avšak představiteli kloubových vozidel nadále zůstaly jen autobusy Ikarus 280.

Od roku 2009 byly pořizovány autobusy s pohonem na CNG, pro které vznikla ve vozovně plnicí stanice. Autobusy 202 a 200 se na jaře 2010 sešly na točně v Rosicích.

První vyrobený 15 m dlouhý trolejbus Škoda 28Tr Solaris byl na podzim 2008 dodán do Pardubic. Na točně v Jesničankách se potkal s historickým vozem 14Tr číslo 311.

Nově zrekonstruovaný pražský historický trolejbus Tatra 400 se po 38 letech opět rozjel. Bylo to v Pardubicích v dubnu 2010 během oslav 60. výročí MHD.

Zamrzlá Chrudimka se stává velmi vzácným jevem. Přesto se v roce 2017 Martinu Dvořákovi podařilo pořídit takovýto snímek. Trolejbus 24Tr projíždí po Prokopově mostě nad hlavami bruslařů.

Poslední pořádná sněhová nadílka v lednu 2010 přinesla dopravákům i údržbářům trolejového vedení nemalé problémy. Nicméně provoz MHD nebyl nijak výrazně narušen.

Od listopadu 2018 zajišťují dvousilové trolejbusy do Černé za Bory, Mnětic, Drozdic a ke Zdravotnické škole. Foto Jan Jirásek

Každoročně rozkvetlé sakury v ulici Kosmonautů přitahují fotografy. Na snímku je trolejbus Škoda 26Tr Solaris na lince číslo 11. Foto Martin Dvořák

1950 **70** 2020

**DEN
OTEVŘENÝCH
DVEŘÍ**

16. května 2020

areál vozovny
DPMP a.s.

www.dpmp.cz

Dopravní podnik města Pardubic a. s.

70 let na cestě společně s Vámi ...

Přijďte o jarních prázdninách na zámek, nebudete se nudit!

Speciální programy pro děti a jejich rodiče či prarodiče přichystalo na jarní prázdniny Východočeské muzeum v Pardubicích. Nejmenší návštěvníky čeká cesta do tajného krytu, výprava za legendami a historií pardubického starého města a dílna starých řemesel. Místo je nutné rezervovat na webu www.vcm.cz/akce/jarni-prazdniny-v-muzeu/

Prohlídka Tajný kryt (11. února od 10 a od 13 hodin) zavede děti do krytu

vybudovaného v době studené války v zámekovém valu. V případě útoku nebo zasažení města radioaktivním spadem mělo z jeho podzemních prostor krajské velitelství civilní obrany řídit záchranné práce. Návštěvníci se ocitnou v kůži příslušníků civilní obrany a vyzkouší, jak řídit záchranné operace. Na vlastní oči uvidí, jak se lidé v takovém případě mohli z krytu dorozumívat s okolím, jak naftový generátor vyráběl elektrický proud,

a vyzkouší, co obnášelo ručně udržovat v chodu filtraci vzduchu.

Na středu 12. února od 10 hodin připravilo Východočeské muzeum dílnu, kde se o starých řemeslech nejen mnoho dozvíte, ale vše si spolu s dětmi vyzkoušíte. Poznáte materiál, nástroje a pracovní postupy různých řemeslníků – provazníka, dráteníka, tesaře a dalších. Hotové výrobky si odnesete domů. Ve čtvrtek 13. února od 14 hodin začíná

procházka pro děti a jejich rodiče, při které jim průvodci budou superhrdinové a seznámí je s příběhy vepsanými do ulic Pardubic. Vychází se od brány Zámku Pardubice, na které se jeden takový příběh odehrává na reliéfní desce s perštejnskou rodovou pověstí. Procházka nevynechá ani Dům U Jonáše s průčelím zobrazujícím proroka Jonáše přímo v rozervěných čelistech velryby.

Kateřina Procházková, VČM

Únor ve znamení filharmonie

Noví zájemci o abonmá koncertů Komorní filharmonie Pardubice mají svou šanci právě nyní. Od 10. do 19. 2. může široká veřejnost zakoupit předplatné koncertních cyklů pro dospělé posluchače (A, B a C) i pro děti (D). Večerní cykly obsáhnou v této sezoně celkem 4 koncerty klasické hudby (Zpátky doma!, 4+1 = BSQ+KFP, Znovu Vídeň a Slávi

s Ludwigem), děti se pak mohou během pravidelných nedělních matiné těšit na 3 koncerty (Strašidla v hudbě, Sladkosti v hudbě a Slavnosti v hudbě). Zakoupit abonmá lze nově také online na www.kfpar.cz, případně osobně v kanceláři filharmonie v Domě hudby. Od 24. 2. pak bude zahájen prodej vstupenek na jednotlivé abonmentní koncerty online na www.kfpar.cz a v infocentru. Únor otevřela filharmonie vyprodaným koncertem The Beatles Philharmonic (5. 2.). V sobotu 8. 2. od 16.30 hodin se v enteria areně koná již 6. ročník společného projektu BK JIP Pardubice a KFP. 26. 2. od 19 hodin se v Aule Arnošta z Pardubic na Univerzitě Pardubice uskuteční poslední z koncertů cyklu Čekání na návrat – Ve znamení kla-

retu. V roli sólistky se představí špičková klarinetistka Anna Paulová. Na programu budou dvě skladby pro malý orchestr Fredericka Delia, Koncert pro klarinet a orchestr A dur Wolfganga Amadea Mozarta a Symfonie č. 101 D dur Hodiny Josepha Haydna. Diriguje Debashish Chaudhuri. Více na www.kfpar.cz.

Tereza Břizová, mluvčí filharmonie

Toulky historií Pardubic historika Šebka mají už druhý díl

Na konci loňského roku vydalo nakladatelství Helios Jiří Razskazov jako svou 48. publikaci knihu historika Františka Šebka Toulky historií Pardubic Kniha 2. Stejně jako první titul kniha obsahuje výběr článků z Radničního zpravodaje města Pardubic, které vycházejí již 15 let. Jednotlivé části jsou chronologicky

uspořádány, rozšířeny a doplněny o bohatý obrazový doprovod ve skvělé kvalitě. Nalezneme zde kapitoly z pardubické historie od Pernštejnů po vznik republiky. Například Nejstarší privilegia vydaná pro město Pardubice, Návštěva Karla VI. roku 1723 v Pardubicích, Pardubice za první války Marie Terezie, První světová válka,

Z prvních let republiky, Příchod vojska do Pardubic, Hlad, bída a obrat k lepšímu, Intenzivní bytová výstavba, Kunětická hora a pardubický zámek, První návštěva prezidenta Masaryka v Pardubicích. Druhá část obsahuje zajímavé osobnosti, místa, instituce a organizace. Josef Štolba, notář a dramatik, Mikoláš Aleš a Pardubice,

Václav Diviš, řečený Čistecský ze Šterlinku, Josef Sakař, Pardubičtí lékaři, O pardubických řeznících za starých časů, masných krámech a jatkách, Bedřich Skrbek, Cukrovár a počátky průmyslu v Pardubicích, Náměstí Čs. legií a jeho proměny, Tradice pardubických tiskáren, Architekt František Roith a jeho budova Městské spořitelny.

Prevence požární ochrany a prevence kriminality a zvyšování bezpečnosti

Statutární město Pardubice vyhláší pro rok 2020 záměr podpořit subjekty zaměřené na oblasti prevence požární

ochrany a prevence kriminality a zvyšování bezpečnosti. Žádosti o poskytnutí dotací je možné podat od 24. 2. do 4. 3. 2020.

Informace o dotaci a podmínkách čerpání naleznete na webových stránkách města včetně formulářů ke stažení. Více infor-

mací poskytne Michaela Stránská, telefon 466 859 769, e-mail: michaela.stranska@mmp.cz

Mustangové AUTO IN jsou v play off

Letošní česká parahokejová liga byla do posledního kola velmi vyrovnaná a až v posledním zápase se rozhodlo o týmu, který postoupí do play off. Mustangům se povedlo zajistit si jistou účast již dvě kola před koncem základní hrací části a umístili se tak na druhém místě. Kdyby jim neuteklo úvodní, zbytečně prohrané utkání v sezoně, mohli postupovat z první příčky. V zápase proti Karlovým Va-

rům nastoupí nejstarší hrající reprezentant České republiky Tomáš Kvoch a společně s ním i další tři čeští reprezentanti. Svou účast na tomto zápase přislíbili i dva hráči působící v německé reprezentaci, kteří bruslí za Mustangy již několik posledních sezon, a tak bude po dlouhé době sestava opět kompletní. První zápas odehrají Mustangové v Ostrově proti Karlovým Varům. Druhý zápas bude hostit par-

dubická enteria arena, a to v sobotu 15. 2. od 16:15 hodin. Očekává se velmi vyrovnaný zápas. Pardubický tým je již několikátou sezonu jednoznačně nejpočetnějším klubem, což pro ně v zápase znamená důležitou početní výhodu. Oba týmy se těší na svůj postup do finále, což rozhodně zaručí divákům a především skalním fanouškům velmi zajímavou podívanou.

Pavel Kubeš, Mustangové

Výměna průkazek Senior taxi

Služba Senior taxi funguje v Pardubicích pro seniory a osoby vlastnící průkaz ZTP, ZTP/P již od roku 2018. Všem, kteří využívají službu Senior taxi, byla vydána průkazka k zaznamenávání jednotlivých jízd. Těmto vydaným průkazkám teď v dubnu letošního roku končí platnost. Pro výměnu průkazky je třeba dostavit se na odbor sociálních věcí Magistrátu města Pardubice, ul. U Divadla 828, 2 patro. Podmínky pro výměnu, případně vydání nové průkazky, se nemění. Je třeba vzít s sebou platný občanský průkaz, popř. průkaz ZTP, ZTP/P. Pokud

klient není schopen dostavit se osobně, může využít plnou moc, která je k dispozici na www.pardubice.eu v záložce „Nejčastěji hledáte – Senior taxi“.

Na základě zkušeností z provozu služby jsme připravili několik příznivých změn, zejména co se týče rozšíření nabídky lokalit a provozní doby. Stávající lokality, pokud se uživatelé potřebovali dopravit do nebo z některého z lékařských a rehabilitačních zařízení, na úřady, pobočky České pošty, hřbitovy, ale i třeba za kulturou do Východočeského divadla nebo na koncert

Komorní filharmonie Pardubice, byly nově rozšířeny také o kostely a kaple, pardubický zámek, kulturní domy na Dukle, Dubině a v Hronovické, o domovy pro seniory U Kostelíčka a na Dubině, dostihové závodiště, seniorcentrum, denní stacionáře MI-REA a Slunečnice či klubovny pro seniory na Slovanech a Dubině. Nadále však platí, že veškeré cesty musí být realizovány na území statutárního města Pardubice. Dva speciálně označené vozy společnosti Vi3 v nejvytíženější době, tedy od 6 do 15 hodin, doplnil ještě třetí automobil stejného

typu vhodný i pro handicapované, přičemž rozšířena je také jeho provozní doba. Služba Senior taxi je k dispozici v podstatě nepřetržitě, i když v čase od půlnoci do 6:00 hodin jen k cestám do a z pardubické nemocnice.

Další novinkou je změna objednávání telefonního čísla. Pro komfortnější vyřízení požadavku bylo vyčleněno speciální telefonní číslo pouze pro Senior taxi 770 149 149. Bližší informace získáte na www.pardubice.eu v záložce „Nejčastěji hledáte – Senior taxi“, popř. na telefonním čísle 466 859 111.

Veřejná dobrovolná dražba nemovitých věcí

Dražebník a navrhovatel: Statutární město Pardubice, IČ: 002 74 046, se sídlem Pernštýnské nám. č.p. 1, 530 21 Pardubice.

Termín a místo: 12. března 2020 od 11:00 hodin v zasedací místnosti ve zvýšeném přízemí budovy č.p. 828, ul. U Divadla, 530 21 Pardubice.

Předmět dražby:

1. Nebytová jednotka č. 1822/100 – v 1. NP domu č.p. 1822 v ulici nábreží Závodu míru, Pardubice, část obce Zelené Předměstí. Celková užitná plocha 37,02 m². Prostor není využíván, je právně i fakticky volný. Jednotka je v běžném stavebně-technickém stavu se zanedbanou údržbou.

Dražební jistota: 50.000,- Kč
Nejnižší podání: 1.180.000,- Kč

Začátek dražby: 11:00 hod.
Minimální příhoz: 10.000,- Kč

2. Nebytová jednotka č. 1036/9 – v 1. NP domu č.p. 1036 v ulici Havlíčkova, Pardubice, část obce Zelené Předměstí. Celková užitná plocha 53,60 m². Jednotka je užívána jako opravná televizorů na základě nájemní smlouvy uzavřené na dobu neurčitou. Jednotka je v mírně horším stavebně-technickém stavu se zanedbanou údržbou.

Dražební jistota: 50.000,- Kč
Nejnižší podání: 1.620.000,- Kč

Začátek dražby: 12:00 hod.
Minimální příhoz: 10.000,- Kč

3. Nebytová jednotka č. 1036/10 – v 1. NP domu č.p. 1036 v ulici Havlíčkova, Pardubice, část obce Zelené Předměstí. Celková užitná plocha 67,42 m². Prostor je využíván jako

prodejna krmiv a chovatelských potřeb a stříhání psů na základě nájemní smlouvy uzavřené na dobu neurčitou. Jednotka je v původním mírně horším stavebně-technickém stavu s mírně zanedbanou údržbou.

Dražební jistota: 50.000,- Kč
Nejnižší podání: 1.800.000,- Kč

Začátek dražby: 13:00 hod.
Minimální příhoz: 10.000,- Kč

4. Nebytová jednotka č. 1036/11 – v 1. NP domu č.p. 1036 v ulici Havlíčkova, Pardubice, část obce Zelené Předměstí. Celková užitná plocha 22,71 m². Prostor je využíván k prodeji a distribuci kosmetických výrobků na základě nájemní smlouvy uzavřené na dobu neurčitou. Jednotka je v běžném stavebně-technickém stavu s běžnou údržbou a opravou.

Dražební jistota: 50.000,- Kč
Nejnižší podání: 770.000,- Kč

Začátek dražby: 14:00 hod.
Minimální příhoz: 10.000,- Kč

Zápis do všech dražeb bude probíhat průběžně od 10:00 hodin dne 12. března 2020. Zahájení první dražby je v 11:00 hodin. Draží se postupně ve shora uvedeném pořadí. Manželé dražící do SJM se účastní dražby oba, nebo musí předložit ověřenou plnou moc k zastupování.

Prohlídky předmětu dražby: 27. února a 5. března 2020 vždy od 13:00 do 14:00 hodin na místě samém. Bližší informace na úřední desce magistrátu, na internetových stránkách <http://www.pardubice.eu> nebo na tel.: 466 859 487, JUDr. Petr Nuckolls nebo na tel.: 466 859 173, Ing. Bohuslava Hrdá.

Basketbalová repre znovu doma

Domácím zápasem s Dánskem vstoupí čeští basketbaloví reprezentanti do kvalifikace ME 2021. A když domácím, tak v Pardubicích! Právě v našem městě totiž našel mužský národní tým svůj domov, a to díky úzké spolupráci BK JIP Pardubice s Českou basketbalovou federací. Úvodní kvalifikační duel se odehraje 21. února v enteria areně. Šestý tým z loňského mistrovství světa má účast na příštím evropském šampionátu jistou, neboť jedna z jeho základních skupin se v září 2021 odehraje v Praze, nicméně i tak budou Lvi usilovat o každé vítězství. Ta totiž přináší potřebné body do světového žebříčku, který slouží jako jediné kritérium pro nasazování do košů pro

los základních skupin. V kvalifikaci na uplynulé MS, která byla předzvěstí obrovského úspěchu, hrálo domácí prostředí naprosto zásadní roli. Přijďte si znovu užít atmosféru utkání národního týmu!

Společně za Pardubice

Již šesté pokračování má před sebou zcela unikátní projekt Hrajeme spolu za Pardubice, který společně realizují BK JIP Pardubice a Komorní filharmonie Pardubice. Hrajeme spolu za Pardubice VI se uskuteční v sobotu 8. února v enteria areně v 16:30 hodin. Úvod před nadstavbovou částí NL obstarají filharmonici, jejichž hostem bude zpěvačka a herečka Yveta Blaharovičová.

Diskuzní fórum

Vážená redakce, reaguji na příspěvek pana Martina Hájka v Diskuzním fóru v prvním letošním čísle Radničního zpravodaje. Pan Hájek zřejmě patří k lidem, kteří by pro své pohodlí nejraději zaasfaltovali a zabetonovali celé město a blízké okolí. To, co navrhuje, jde proti všem současným trendům, což je snaha o zlepšení stavu podzemních vod, který je stále velice špatný, a boj proti změně klimatu v celé Evropě. Když už je nutné zpevnit nějakou plochu ve městě, je rozhodně menším zlem použití zámkové dlažby, která propouští dešťovou vodu, aby neodtekla rychle do kanálu. I ty kritizované zkosené hrany mají svůj

význam. O trvanlivosti a vzhledu dlažby z přírodního kamene, i když je dražší, se snad ani nedá pochybovat.

Koloběžky a jiná vozítka s elektrickým pohonem absolutně nepatří na chodníky, ohrožují chodce a v Praze se již jedná o jejich zákaz. V našem městě je dostatek cyklostezek, které mohou využívat ti, co dělají něco pro své zdraví a jezdí na vlastní pohon, i ti s elektromotorem. A pokud jde o kufry na kolečkách, je možné třeba ve zmíněném úseku k nádraží využít cyklostezku nebo veřejnou dopravu. Nebo si ten kousek cesty v zájmu ochrany přírody prostě „odrdnat“.

Hana Rádllová, Pardubice

Křížovka o ceny

Národní hřebčín Kladruhy nad Labem je jedním z nejstarších hřebčínů na světě (1579). Zaměřuje se na chov českého plemene starokladrubských koní, je zde **TAJENKA** běloušů. Jde o plemeno vzniklé křížením starošpanělských a staroitalských koní. Od doby Rudolfa II. byli koně z Kladrub využíváni jako kočároví koně pro rakouský císařský dvůr. Chov byl téměř zničen po roce 1918, kdy bylo rozhodnuto o jeho likvidaci, koně byli rozprodáni. Na poslední chvíli s regenerací chovu začal až profesor František Bílek ve 40. letech 20. století. Od roku 2001 je kmenové stádo bílých starokladrubských koní národní kulturní památkou, vloni byla Krajina pro chov koní v Kladruzech zapsána do světového dědictví UNESCO.

Znění tajenky nám pošlete do data příští uzávěrky poštou nebo elektronicky na adresy uvedené v tiráži na straně 2.

Tajenka z minulého čísla: **KOŇSKÝCH KOPYT**. Výherkyní se tentokrát stala paní Viktorie Shuflin. Cena je připravena k vyvednutí po e-mailové/telefonické domluvě na tiskovém úseku na Pernštýnském náměstí.

AUTOR: JIRKA KŘÍŽOVKA ZVOLÁNEK	LESKLÝ NÁTĚR	2X4	UNIVERZITA KARLOVA	JIHOMORAVSKÉ MĚSTO	 Pardubice	GEOLOGICKÁ VRSTVA DRUHOHOR	KVĚTEN (NĚMECKY)	MOŽNÁ (BÁSNICKY)	 Pardubice	PROŽÍVAT	CHOROBA	LYŽAŘSKÝ VOSK
ZÁSADITÁ CHEM. LÁTKA					TEMNOTA				KÓD LETIŠTĚ TUNGSTEN			
SÍŤ PRODEJEN NÁBYTKU					KRUTÝ ČLOVĚK PLÁPOLAT				HRDINA JANA (DOMÁCKY)			
ZNAČKA PRO 1000 METRŮ			ŘÍMSKY 507 NAVLNIT					HLUBOKÝ VÝKOP VESNA				
 Pardubice	SLONÍ ČENICH	AUTOR NANY ODHADEM					LISTNATÝ STROM OPEVNĚNÁ HRADIŠTĚ					
TAJENKA												
ZPRACOVAT Z TEKOTÉHO KOVU						ŠROUB DO DŘEVA KELT					ŠOS	OBEČ U NÁCHODA
BÝV. HL. MĚSTO NSR					DROBNÁ STARÁ MINCE CITOSLOVCE ZAHÁNĚNÍ					ZVUK ZVONKU ŘÍMSKY 45		
JAPONSKÉ SOUOSTROVÍ				VADA VÝROBKU				ZÁBAVNÁ SOU- TĚŽ OTÁZEK A ODPOVĚDÍ				
SKUTEK (NĚMECKY)				KŠANDY				EVROPSKÉ VELEHORY				

Na GRAND Festivalu smíchu byla vyhlášena Komedie roku 2019

V pondělí 27. ledna byly ve Východočeském divadle slavnostně rozdány ceny jubilejního 20. ročníku GRAND Festivalu smíchu. Závěrečný Galavečer smíchu v režii Jana Brichocína uváděli Miroslav Hanuš a Petra Janečková. Večer opět snímala Česká televize.

V hlavním programu festivalu měli diváci možnost zhlédnout sedm nejlepších komedií, které v sezoně 2018/19 vznikly na jevištích českých profesionálních divadel. Další komediální představení byla uvedena v bohaté nesoutěžní sekci přehlídky. GRAND Festival smíchu je právě svým zaměřením zcela unikátní, neboť se věnuje výhradně komediálnímu žánru,

jenž je na jiných festivalech často opomíjen.

Mezi nej kvalitnější komediální inscenace, které se v soutěžním klání utkaly o titul Komedie roku 2019, byly vybrány bláznivá veselohra z divadelního prostředí Hra, která se zvrtila Městského divadla Kladno, morbidní komedie o jedné návštěvě Pan Kolperta v podání ústeckého Činoherního studia či kabaretně laděná féerie Městského divadla Brno Osmičky. Dále se do soutěže zapojily bizarní komedie o hledání smyslu života Naše sebrané trable libereckého Divadla F. X. Šaldy, drsná komedie obnaženého mužství Testosteron z Městského divadla Zlín a původní česká hra pražského Švandova

divadla Smrt mu sluší, která nabídla nekompromisní pohled do hloubi divadelních útrob. Pořádající soubor Východočeského divadla do souboje o festivalové ceny vyslal parodickou crazy komedii Velká bankovní loupež.

Soutěžní komedie hodnotila odborná porota, která letos zasedala ve složení – recenzentka a předsedkyně činoherní komise Cen Thálie Jana Paterová, dramaturgyně pražského Divadla v Dlouhé Karola Štěpánová, recenzentka Divadelních novin Anežka Berčíková, dramaturg Divadla F. X. Šaldy Liberec Jiří Janků a dramaturg Městského divadla Brno a pedagog JAMU Miroslav Ondra. Alternativou odborné po-

roty byla studentská porota sestavená tentokrát studenty Univerzity Karlovy Praha a Masarykovy univerzity Brno. Své hlasy samozřejmě odevzdávali i sami diváci.

Vedle tradičních festivalových cen (titul Komedie roku, cen odborné a studentské poroty, diváků a ocenění za nejlepší režii a herecké výkony) byla podeváté v historii festivalu udělena také Cena Genia smíchu, která je oceněním za mimořádný přínos v herectví, režii či jiné oblasti divadelnictví komediálního žánru. Jejimi předchůzci laureáty jsou Jiří Suchý, Lubomír Lipský, Jan Borna, David Drábek, Jan Vodňanský, Ivan Trojan, Boleslav Polívka a Hana Burešová.

Komedie roku 2019

Henry Lewis – Jonathan Sayer – Henry Shields
Hra, která se zvrtila

Režie Jaroslav Slánský, Městské divadlo Kladno

Nejlepší mužský herecký výkon

Jiří Š. Hájek v roli Maxe v komedii Hra, která se zvrtila

Režie Jaroslav Slánský, Městské divadlo Kladno

Premiéra hry Audience u královny

V sobotu 22. února na pardubickou divadelní prkna poprvé vstoupí současná britská panovnice Alžběta II., která je titulní postavou hry Petera Morgana Audience u královny (inscenaci uvede divadlo mís-

Nejlepší ženský herecký výkon

Kristýna Hulcová v roli Lucille v komedii Velká bankovní loupež

Režie Robert Bellan, Východočeské divadlo Pardubice

Cena za nejlepší režii

David Šiktanc za režii komedie Pan Kolpert
Činoherní studio Ústí nad Labem

Cena odborné poroty

Henry Lewis – Jonathan Sayer – Henry Shields
Hra, která se zvrtila

Režie Jaroslav Slánský, Městské divadlo Kladno

Cena studentské poroty

Henry Lewis – Jonathan Sayer – Henry Shields
Velká bankovní loupež

Režie Robert Bellan, Východočeské divadlo Pardubice

Komedie diváků 2019

Henry Lewis – Jonathan Sayer – Henry Shields
Velká bankovní loupež

Režie Robert Bellan, Východočeské divadlo Pardubice

Cena Genia smíchu 2020

Jan Schmid – vůdčí osobnost Studia Ypsilon a tvůrce jeho osobité poetiky založené na kolektivní improvizaci a jevištní montáži

to původně plánované premiéry muzikálu Grand Hotel, jež se přesouvá do následujících sezón). Královnu ztvárnila Petra Janečková, která v roce 2014 v Králově řeči hrála manželku krále Jiřího VI. rodným jménem Elizabeth Angela Marguerite Bowes-Lyon,

matku Alžběty II. Za režisérský pult stejně jako při Králově řeči usedl Petr Novotný. „Každé úterý přijímá panovnice britského impéria Alžběta II. v Buckinghamském paláci úřadující ministerské předsedy ke konzultacím. A právě ty jsou námětem

hry o monarchii v moderním světě. Diváci se mohou těšit na chytrou, ale i dojemnou inscenaci o politicích, kteří v jistých okamžicích své kariéry hrají vysokou hru, ale jinak jsou to lidé jako my ostatní,“ uvádí dramaturgyně hry Jana Uherová.

Pardubičtí tahouni společně vstoupili do nového desetiletí

Do pátého společného roku vstoupily tradiční a kvalitní pardubické akce z oblasti kultury a sportu. Projekt, který je sdružuje, nese název Pardubičtí tahouni – magnet na akce, má v našem městě už dobrý zvuk a svým názvem zaštiťuje patnáct nejvýznamnějších událostí z širokého spektra žánrů, jakými jsou divadlo, film, folklór, klasická hudba, ale i odlišné podoby sportu, mj. motorky, letecká akrobacie a samozřejmě v neposlední řadě koně.

„Sezonu pro značku Pardubičtí tahouni již tradičně zahájil divácky oblíbený festival divadelních komedií GRAND Festival smíchu, v říjnu ji pak zakončí jubilejní 130. Velká pardubická steeplechase. Téma koně bude bezpochybně hrát velmi významnou roli napříč celou sezonou, jelikož Pardubice se v roce 2020 zhostí role Evropského města koní skrze jedinečný titul sdružených měst EURO

EQUUS,“ uvedl náměstek zodpovědný za kulturu Jan Mazuch.

Pardubičtí tahouni sdružují pod jedním názvem prestižní akce, které přitahují pozornost návštěvníků ze širokého okolí a často i ze zahraničí. Jsou mezi nimi také ty, co se pyšní titulem nejstarší akce svého druhu v Evropě. TOP událostí roku v Pardubicích jsou dotované městem z vlastního programu podpory kvůli potřebě zachovat i v dalších letech jejich kontinuitu a tradici, mají vlastní logo i společné webové stránky. „Dlouhodobou finanční podporou nejvýznamnějších akcí, kterých si v Pardubicích opravdu vážíme, jsme zajistili jejich větší stabilitu a otevřel se prostor pro jejich další rozvoj. Zkušenost ukázala, že se podařilo navázat i užší spolupráci mezi pořadateli Tahounů, osvědčuje se i společná a vzájemná propagace,“ uvedl náměstek primátora Jakub Rychtecký, který stál

u zrodu Pardubických tahounů. „Tříletý dotační program těmito akcím letos končí a o trochu intenzivněji budeme vyhodnocovat, jak si vybrané kulturní a sportovní pilíře města po prvních letech pod hlavičkou Pardubičtí tahouni stojí. Chystáme rovněž otevřenou výzvu pro další tříletý dotační kolo, která bude obsahovat obdobná kritéria – chceme zkrátka znovu prověřené městské akce podpořit, neboť mají nezastupitelný podíl v oblasti cestovního ruchu a zvyšování atraktivity našeho města pro tuzemské i zahraniční turisty,“ doplnil slova náměstka vedoucí oddělení kultury Martin Karas.

Prvním tahounem přitahujícím pozornost byl opět GRAND festival smíchu – soutěžní přehlídka nejlepších komedií letos slavila jubilejní 20. ročník. V polovině března bude v Sukově síni Domu hudby v Pardubicích zahájen 42. ročník mezinárodního hudebního festivalu Pardubické

hudební jaro, a to Slav-nostním zahajovacím koncertem s podtitulem

Pocta houslím a houslistům. Na pódiu se netradičně sejdou nejpěšnější absolventi luhačovicke Akademie Václava Hudečka společně s Komorní filharmonií Pardubice pod taktovkou Tomáše Braunera. Jubileum si letos kromě milovníků divadelních komedií připomenou příznivci aviatiky. Na pardubickém letišti se totiž bude konat 30. Aviatická pouť – a například rakouští piloti The Flying Bulls už nyní přislíbili největší účast svých letounů na jednom místě. Pardubice dostojí svému přívzvisku Město koní v říjnu – Městské slavnosti budou letos inspirovány koněm a budou zvat na 130. Velkou pardubickou steeplechase. Ještě předtím připomene koně v Evropě mezinárodní výstava o koních a lidech Koně v akci.

**PARDUBIČTÍ
TAHOUNI**
Magnet na akce

GRAND Festival smíchu

1

20. ročník soutěžní přehlídky nejlepších komedií českých a moravských profesionálních divadel

Místo konání:

Východočeské divadlo Pardubice (Městské divadlo, Malá scéna)

Termín: 20. – 27. 1. 2020
www.festivalsmichu.cz

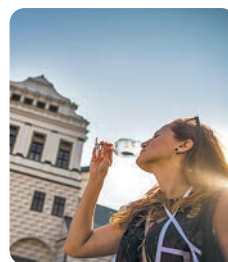
Městské slavnosti – Zrcadlo umění

6

20. ročník jarní části Městských slavností, multižánrový festival amatérské kultury regionu

Místo konání: historické centrum města, tř. Míru

Termín: 17. – 19. 6. 2020
www.pardubice.eu

Pardubická vinařská noc – Pardubický festival vína

11

23. ročník lidové veselice spojené s ochutnávkou vín, prezentace vinařství

Místo konání: zámek Pardubice

Termín: 21. – 22. 8. 2020

www.pardubickyfestivalvina.cz

Pardubické hudební jaro

2

42. ročník mezinárodního hudebního festivalu

Místo konání: Sukova síň Domu hudby, Východočeské divadlo a další místa

Termín: 12. 3. – 29. 4. 2020
www.pardubicehudebnijaro.cz

Pardubické letní kino Pernštejn 2020

7

15. ročník největšího letního kina v České republice

Místo konání: Pardubice

Termín: 26. 6. – 31. 8. 2020
www.letni-kino.cz

Koně v akci

12

22. ročník mezinárodní výstavy o koních a lidech

Místo konání: Pardubické závodistiště

Termín: 5. – 6. 9. 2020

www.zavodistepardubice.cz

Pardubický vinařský půlmaratón

3

14. ročník mezinárodního běžeckého závodu

Místo konání: ulice města

Termín: 11. 4. 2020

www.pardubickyvinarskypulmaraton.cz

Czech Open

8

31. ročník mezinárodního festivalu šachu a her

Místo konání:

Enteria aréna Pardubice

Termín: 16. 7. – 2. 8. 2020
www.czechopen.net

Zlatá přilba

13

72. ročník mezinárodních motocyklových plochodrážních závodů

Místo konání: plochodrážní stadion Svítkov

Termín: 2. – 4. 10. 2020

www.zlataprilba.cz

Aviatická pouť Pardubice

4

30. ročník mezinárodní airshow s bohatým doprovodným programem

Místo konání: Letiště Pardubice

Termín: 30. – 31. 5. 2020

www.aviatickapout.cz

Pardubická juniora

9

Tenisové mistrovství ČR

Místo konání:

Kurty LTC Pardubice, Labská

Termín: 8. – 14. 8. 2020

www.pardubickajuniorka.cz

Podzimní městské slavnosti s ohňostrojem

14

27. ročník multižánrového festivalu s tradiční ohňostrojevou show

Místo konání: Pernštýnské náměstí, tř. Míru a další lokace

Termín: 9. – 11. 10. 2020

www.pardubice.eu

Folklórní festival Pardubice – Hradec Králové – Pernštýnská noc 5. 6.

5

Národní lidová hudba a tance, tradiční folklór

Místo konání: historické jádro města

Termín: 5. – 7. 6. 2020

www.folklornifestival.cz

Sportovní park Pardubice 2020

10

Unikátní sportovní festival pro malé i velké návštěvníky

9 dní plných sportu a zážitků poblíž historického centra města

Místo konání: Park na Špici

Termín: 8. – 16. 8. 2020

www.sportovnipark.cz

Velká pardubická steeplechase se Slavia pojišťovnou

15

130. ročník slavného překážkového dostihu

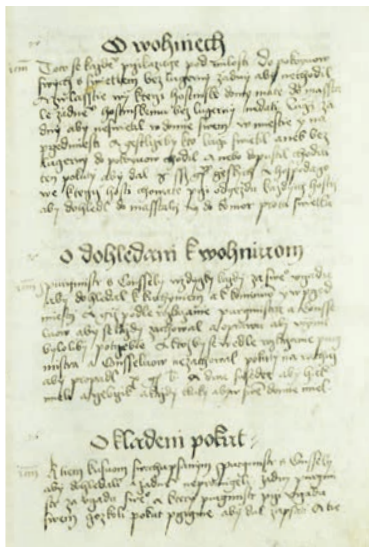
Místo konání: Pardubické závodistiště

Termín: 11. 10. 2020

www.zavodistepardubice.cz

Toulky historií Pardubic

... ptáme se pardubického historika Františka Šebka

Ukázka městského řádu Viléma z Pernštejna z roku 1512 (originál ve Státním okresním archivu Pardubice)

S jedním známým jsem se nedávno bavil, proč v minulosti požáry ve městech bývaly tak zničující. Řeč se vedla konkrétně o požárech Pardubic roku 1507 a 1538. A padla otázka, zda a jak se tomu tehdy lidé mohli bránit. Usoudil jsem, že to může zajímat i čtenáře Toulek.

Ve středověkých a raně novověkých městech bývaly postrachem časté ničivé požáry. V historii Pardubic je známo, že r. 1507 vyhořelo celé město. To vedlo k tomu, že jejich majitel, pan Vilém z Pernštejna, potom ještě více zintenzivnil velkorysou přestavbu města, kterou zahájil krátce poté, co Pardubice koupil (1491). O třicet let později, v březnu 1538 za Vilémova syna Jana z Pernštejna vyhořelo celé město uvnitř hradeb znovu; nepoškozeno prý zůstalo podle městského písaře, který nám o tom zanechal v jedné městské knize zprávu, „toliko sedm domův.“ I tento požár se stal příležitostí, aby pan Jan nechal město znovu nákladně přestavět. Zmíněné zhooubné požáry Pardubic nebyly v tehdejších dobách ničím mimořádným. Například ve stejném roce, jako se odehrál první ze zmíněných požárů Pardubic (1507), shořelo v Plzni 130 domů, hořel Cheb a další města; o rok později vyhořela Moravská Třebováz, roku 1512 postihl hromadný po-

žár Poličku, 1517 vyhořelo Vysoké Mýto a mohli bychom se zmínit o požárech v Chrudimi, Hradci Králové a mnoha jiných městech.

Několik vybraných příkladů nás vede k otázce po příčinách takových útrap našich předků. Šlo na jedné straně o samotnou podobu měst a životních podmínek v nich a potom o reálné možnosti zásahu v případě, že někde začalo hořet. Předně si musíme uvědomit, že městské domy byly stavěny jeden vedle druhého v uličních řadách, často s typicky úzkými ulicemi mezi řadami domů. Případný požár se rychle a snadno šířil. Ještě v 16. stol. bývaly i v královských městech domy kamenné jenom v přízemí a v patrech dřevěné: buď roubené (vně třeba omítnuté, tzv. „srub v kožichu“), nebo jenom z hrázdného zdiva. Celé domy kamenné nebo i cihlové se stále ještě považovaly za přepych. V r. 1515 pardubický městský písař Burián v oslavné básni na dílo pana Viléma z Pernštejna zdůraznil hned na prvním místě jako něco mimořádného, že pan Vilém „kamenem stavěl město Pardubice.“

V městských domech a jejich dvorních traktech se nacházelo velké množství hořlaviny. Trámové krovy kryla často šindelová střecha (v některých menších městech jen došková). Střechu z pálených prejšů nebo dokonce břidlicových tašek si mohli dovolit jen nejbohatší. V Pardubicích měly domy šindelové střechy ještě na konci 17. stol. a některé i dlouho potom. Jídlo se upravovalo na otevřeném ohništi – v černé kuchyni, odkud se kouř odváděl přes dýmník a potom půdou na něj navazujícím dřevěným omazaným komínem, od 16. stol. už občas i zděným. Dříve unikál kouř z půdy jenom průduchy (okénkem v domovním štítu). U černé kuchyně stávala ještě pec, v obytné místnosti se topilo v krbu, v 16. stol. měly některé domy v Pardubicích i kachlová kamna. Obytné místnosti v kamenných domech však ještě bývaly často zevnitř obloženy z tepelně izolačních důvodů dřevem; stropy byly dřevěné, jen ty nejluxusnější kamenné domy měly klenbu i v patrech. Na dvorech u domů stály dřevěné chlěvy a stáje pro hospodářské zvířectvo, bez něhož se měšťanská domácnost neobešla. Patřilo k běžnému

koloritu tehdejších měst, že se na ulicích proháněli psi a kočky, drůbež a občas (a nikoliv vzácně) i prasata, kozy apod. Na dvorech a v domech bylo uskladněné seno, sláma a dostatek mechu – zvláště na zimu. Mech se hodil k utěsnění případné škvrny, ale hlavně sloužil tam, kde dnes užíváme toaletní papír, který tehdy přirozeně neměli. A jelikož se topilo dřevem, musela mít domácnost v zásobě dostatek palivového dřeva, nehledě na dřevo, které ve svých dílnách zpracovávali někteří řemeslníci mistři. Dílny řemeslníků bývaly přímo v domech nebo častěji v zadních traktech domů. Ti náročnější na práci s ohněm nebo na větší prostor, na pohon vodního kola nebo na složitější technologii měli ovšem své dílny umístěné na předměstích.

Z tohoto krátkého přehledu je patrné, že stačilo trochu nepozornosti při přípravě jídla, při práci v dílně nebo zanedbání oprav domů (hlavně topenišť a komínů) a vypukl požár. Jiným vysoce rizikovým momentem bylo svícení po setmění. Neopatrná manipulace se svíčkou například ve stáji nebo ve chlěvě mohla spustit katastrofu. Když začal hořet dům, oheň se rychle šířil ze střechy na střechu, a bylo-li sucho a trochu větru, brzy lehla popelem celá ulice – a to v lepším případě jenom ta. Uhasit požár se dalo leda v jeho zárodku utlučením nějakou palicí nebo podobným vhodným předmětem, případně vodou, byla-li však v dostatečném množství a rychle k dispozici. V pernštejnských Pardubicích představoval základní zdroj vody tzv. pernštejnský kanál, jehož stopy dnes vidíme na Wernerově náměstí a u kostela sv. Bartoloměje. Tato řeka, „která skrze město teče“ (abych použil slova pana Viléma z Pernštejna), byla základním zdrojem vody pro město. Zde také stál vodojem (vodárna), odkud se voda rozváděla dřevěnými trubkami („rourami“) do několika zařízení (pivovar, městská lázeň, do kašny na náměstí (dnes přesně nevíme, kde stávala) a také do zámku, tj. do kašny na dnešním Příhrádku. Studní v domech nebylo mnoho. Je tedy patrné, že s touto dostupností vody se v případě většího požáru nic zásadního nedalo pořídit. Když už začal dům hořet, měli současníci tenkrát v zásadě jedinou možnost: pokusit se zabrá-

nit šíření požáru. To znamenalo strhnout sousední domy – hlavně střechy a dřevěné části konstrukce; pokud to šlo, tak také strhnout na zem už hořící části domu a udusit je. Základním problémem výše naznačeného eventuálního zásahu byla jeho organizace a pokud možno zabránění chaosu. Druhou zásadní podmínkou, jak zabránit hrozícím katastrofálním následkům velkých hromadných požárů, představovala prevence.

Pan Vilém z Pernštejna, když už se přestavba města chýlila k závěru, vydal v červnu 1512 pro Pardubice městské zřízení a k tomuto privilegii připojil městský řád, v němž v 78 článcích upravil základní pravidla chodu města, povinnosti městské rady a obyvatel. Na konci tohoto dokumentu uvedl dva články, které nás tu zaujmou: „O vohních“ a „O dohlédání k vohnům“. Jistě se tu odrážela i zkušenost z r. 1507. Pán města zde pod vysokou pokutou nařizoval, aby v domech nikdo nesvítíl jinak než lucernou. Zvlášť se zakazovalo svítit loučí, a to i na ulicích. Kvůli světélům se měly kontrolovat maštale a komory, které opustil kterýkoliv host z hostince nebo návštěva u měšťana. Purkmistru města se ukládalo, aby spolu s ostatními konšely v domech ve městě i na předměstích „dohlédal k kuchyním a komínům“ a podle potřeby nařídil opravu. Na závěr pán ukládá, aby dva vybraní měšťané byli vybaveni hákem a žebříkem. Každý měšťan „tluky (rozuměj tlouky, palice), aby v svém domě měl.“

Především prevence před požáry se ve městech dále posilovala. Od poloviny 15. a v 16. stol. jsme svědky toho, že přibývá staveb městských věží. Některé se stavěly jako součást opevnění, někde zase stály u radnice nebo u kostela. Měly eventuelně zesilovat obranu, jiné sloužily i jako zvonice. Bývaly výstavné a vnímány jako reprezentace města, symbol jeho zámožnosti a mimořádného postavení. Jejich společným úkolem přitom bylo, že střežily, co se děje ve městě, zvláště v noci. Fenomén městské věže přišel do Pardubic za synů pana Viléma z Pernštejna. Má zajímavou historii. V návaznosti na téma, které jsme tu začali sledovat, si ji přiblížíme příště. Ostatně, naše Zelená brána přece za to stojí.

František Šebek